

309512

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 5. } చెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ మార్చి నెల 6 వ తేది గురువారము } No 276
సంపుటము. ౫ } కాళియ క్తి నా మ సంపత్తి ర ఫాల్గుణ మాస శుద్ధ చవితి ర. } సంచిక ౨౭౬

అమృతం జనము

అన్ని నొప్పులకు వరమౌషధము

వెల స్వల్పము

తల నొప్పులకు

వేరు పొందినది.

గుణము లే కుండిన

మీ వైకము మీకు

ఇయ్యబడును.

వనమాలికలచే

చేయబడును.

సువాసన గలది.

గుణ మధికము

పంచభాషను

చూచి కొనిన

మోస ముండదు.

ఒక సారి పరీక్షించి

చూడుదు.

చక్కని డబ్బితో

వెల ర అణాలు.

అన్ని దుకాణముల

లోను దొఱకును.

అమృతం జనము డిపో,

6, లెంబు కెట్టి పిథి, మదరాసు.

109, ప్రేరి రోడ్డు, పోస్టు, బొంబాయి.

మిక్కిలి మనోహరమగు సువాసన 126

(విస్తృత) **ఆటో డిల్ బహార్.** (విస్తృత)
కాచినది. కాచినది.
ఇప్పటికాలపు రుచి కనుపడునది, సాటిలేని మనోహరమగు సువాసనగలది.
అల్పాహారగాని, సారాహారగాని, చేర్చబడకపోయినది నిద్రను
కలుపుచు కలల పుష్పసారము.
నీ కువాలపై కొన్ని రిందువులు చిల్చకరించినచో, మనోహరమగు
మదానన నిన్నులబరించును.
ఈ (100) కరిమామల సీసాలలో నుండును.
ఇన్నునైజ (అర (దాం) సీసా 1-1 ద 0.10
మధ్యరకము నైజ 1-1 దాం " " 0.12-0
వేరొక నైజ 2 " " " 1.4.0
నెడనైజ 3 " లే క్క కొచ్చు " " 2.0.0
వి. పి. ఖర్చులు బుడ్డి 1-1 0.6.0, 8 బుడ్డకు 0.14.0 ప్రత్యేకము.
కల్లెల, వట్టణములందలి ప్రసిద్ధముల ప్రతినిధులతోను చొరకును. ఇది
అనేకమగు నకలు పెంట్లు కలవు. కావున, ఈ ముగ్గురు ప్రతినిధుల సీసానైజ
ను, కావుననే ఆటో డిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు ఈ ఆటో
దిల్ బహార్ యొక్క సలహానుమతము పరిశీలనచేయ గోరువారి దిగువవాటి
ప్రాసినచో అతాకిమ్మక్కుల నువాసనకాళ్ల తొలిముగ్గురు కుంపుడు.
గోడదొబ్బలు: మిగ్గోయింజిజ్జికా ప్రెస్ అంతు కెమికల్ కంపెనీ నెం. 155, బామ్బాయ్ పిథి, బొంబాయి.
మదరాసు: మోడరన్ డ్రగ్స్ యాండ్ ట్రాన్సాక్టురీ, ప్రెస్ బామ్బాయ్ పిథి, మదరాసు.

మలయ చందనము

(1251) పెగోగమండు మలయము
మందు ఖచ్చితమగుచున్నట్లు ఎవరికిని
తెలియదు. ముఖ్యము లేదు. వివిధాన
మున్నగు కఠినదిక్కుల పనిలేదు. రుచ్య
మైన మా మలయచందనము ఎల్లప్పుడు
తెలుపు, వచ్చు ఆను ముడు విదమల
పెగోగమండు ముడు ముడు ముడు. డబ్బీ 1-1 2.0.0
గంధర్వపార్వతి, రాజమండ్రి.

ఇనుప వ్యాపారము

మా కద్ద నిర్వహణము, మా ప్రమాణ్యు నెమెటలు
కోర్కారాదు, అమెరికా సంరక్షకుల బిల్లు, చట్టములు, కలా
యి ముల్లంకలబిల్లు, మేటసిపిల్లు, సోల్టనట్లు, వయర్ నెవిం
గు మొదలైన సామానులు అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి.
విలువల కాగితము వ్యాపారముగాను.
అబ్దుల్ అలీ మహమ్మద్ అలీ కంపెనీ,
(1412) 18, లెంబుకాను పిథి, మదరాసు.

Mr. G. W. M. Reynold's Novels Other Big Type Editions.

GRACE DARLING or	Re. A.
The Heroine of the Fern Island	0 12
Mary Price 8 vols. Rs. 5. Parricide 3 vols.	1 12
Faust 2 vols. Rs. 1.8.0 Wagner 3 vols.	1 12
Seamstress in 2 vols. Re 1. Margaret 4 vols.	3 0
Necromancer 3 vols. 2.4.0. Agnes 9 vols.	6 0
Old London, 3 vols. 2.4.0. Mary Stuart 2 vols.	1 4
Pope Joan 3 vols. 1.12.0. Coral Island 4 vols.	3 0
Kenneth 4 vols. Re. 3. Soldier's Wife 2 vols.	1 4
Robert Macaire in 2 vols.	1 0
Young Duchesse, in 4 vols.	3 0
Bronze Statue 4 vols.	2 0
Canonbury House in 3 vols.	2 4
Rosa Lambert, 4 vols.	3 0
The Massacre of Glencoe 4 vols.	3 0
Mysteries of London 13 vols.	7 0
Mysteries Court of London 17 vols.	12 0
Empress Eugenie's Boudoir 3 vols.	2 4
May Middleton 2 vols.	1 8
Rye House Plot 4 vols.	3 0
Pickwick Abroad 3 vols.	2 4
Love of the Harem in 4 vols.	3 0
Young Fisherman, complete	0 10
Master Timothe's Book Days 3 vols.	1 12
Mysteries of Paris by Eugene Sue in 2 vols.	1 0

(Postage etc. Extra for all Books)

The SUPERIOR WATCH CO.,

536 Post Box 167 (A) Madras. E.

HEALTH FOR A POSTCARD

If you suffer from Functional Weakness, Exhaustion and Impotency, take the first step to health by sending for the Free Descriptive Booklet which describes Dr. Bier's Principle of Obstructive Hyperaemia, and its practical application known as the Erectruss. The Erectruss Treatment has cured where other methods had failed and a perusal of the Booklet will make it clear to you why Erectruss has superseded all other remedies. Erectruss has been aptly described "as an aid to Nature"—the equal cure being effected by an "excessive accumulation of the blood in the diseased part," the Erectruss being the means by which the desired accumulation is obtained. This method is essential "Natural"—that is why it has performed such miraculous cures. Write for Booklet by (next post) to Erectruss (A. P.) Bureau in the East, Batala India.)

DR. BIER'S ERECTRUS JUDGE BY RESULTS.

Read the remarkable testimonials from both medical men and the general public and see what Erectruss has done for those suffering from Functional Weakness, Exhaustion and Impotency even after other remedies had failed. Erectruss is the outcome of years of study and research and Dr. Bier's Principle of "Obstructive Hyperaemia," on which it is based, is one of the wonders of medical science. The Erectruss is a "specialist" itself in all but cost: always handy, a sure and natural cure for these diseases, yet the total cost of an Erectruss is only Rs. 15. (plus postage, etc.), a low price indeed for such a miracle-worker. Before you forget, just sit down and write for the Free Descriptive Booklet—it may mean New Life to you. Address to ERECTRUS (A.P.) Sole Agency BATALA (India).

DR. BIER'S ERECTRUS.

మోహినీలెలము:—శ్రీలక్ష్మీపురములు వామనరు యోగ్యునిది. మొదలుకు చలువజేయును. పెండ్లకలు రావలయును. కొండ్రుకలు నునుపుచేయును. మువాసనగలిగి యుండును. 0-12-0
మచ్చుకొండను డిపో, 6, లెంబు కెట్టి పిథి, మదరాసు.

160 పుటల పుస్తకము డివిలెము
ఆరోగ్యమును కాల్పనమును పొందుట స్వాభావికమై కొన్ని విధముల అనుసరించువలసిన కలుగుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగ జేసి, శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును, ఆయుర్యవృద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇనామగా నీయులును. పోస్టుచార్జియు మే మే భరించి పంపెదము. వెంటనే వ్రాయుకొరెదము. (219)
వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆరంకపల్లి నా జోషి ధామయం, 157, బ్రాడ్వే, బ్రాస్

పాప నెంట్లు జార్జింగ్ జేటు

4 మార్చి, 1919.

జిల్లా కార్యదర్శి.

పైకి దొంగతనమునకు, కలుకలెత్తరు జాయింటు మేజిస్ట్రేటు పదవిలోనుండు విలియమ్ స్కాట్లుగ్రాఫ్, వి. సి. ఎస్. గారు గంగాంజిల్లా బరంపుర డివిజనుకున్న బరంపురం ఏజన్సీ డివిజనుకును బదలాయించబడుదురు.

హోమోగ్రాఫ్.

జె. సి. ఆదమ్ గారు సెలవులో ఉన్నంతవరకు గాని, తిరుగ ఉత్తరువు ఆయ్యేవరకు గాని, ప్రస్తుతము రెండవరకతి ప్రసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు పదవిలోనున్న మ-రా-రా-ప్రీ, రావు సాహెబు సింగపల్లెటూరు నారాయణాచారీ జేడిరాజాచారీ గారు ముఖ్య ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుపదవిలో పనిచేయుదురు.

రెవెన్యూ విలియమ్ చెప్పరు, ఎమ్. డి., ఎల్. ఆర్. సి. సి. ఆండ్ ఎస్. (ఎడిన్.) ఎల్. ఎఫ్. సి. ఎస్. (గ్లాస్.) గారు రాజమండ్రి సెంట్రల్ జయిలుకు మ్యాజిస్ట్రేటుగా పనిచేయుదురు. 17 ఆగష్టు, 1914 నుండియు ఇది అమలులో నుండును.

గోదావరి జిల్లాలో తనానీల్లూరుకు నున్న మ-రా-రా-ప్రీ, కందుకూరు మల్లిఖార్జునమ్ గారికి, గంగాంజిల్లాలో డిప్యూటీ కలెక్టరుకు నున్న బయింటి రామమూర్తి పంతులుగారికిని మొదటిరకతి మేజిస్ట్రేటు అధికారము లొసగబడుచున్నది.

గంగాంజిల్లాలో మొదటిరకతి మేజిస్ట్రేటు అధికారములోనున్న మ-రా-రా-ప్రీ, బయింటి రామమూర్తి పంతులు గారు సాక్షివాజ్యాలమును ఇంజనూ భావలో స్వహస్తము లో డీసుకోవవచ్చును.

వెండికూరు గోవిందప్పగారు, బల్లారిజిల్లా హోమ్స్టేట్ కలెక్టర్ మేజిస్ట్రేటుగా నియమింపబడు చున్నారు.

విశాఖపట్నంలో కలుకలెత్తరుగారు, జాయింటు మేజిస్ట్రేటుగా నున్న తామన్ ఆస్టిక్ గారు విశాఖపట్నం ఏజన్సీకి అడివనల్ సెషన్స్ జడ్జిగా నియమింపబడు చున్నారు.

లోకల్ ఆండ్ మ్యాగిస్ట్రేట్ కార్యదర్శి.

భాదరాజాచారీ వరసింగరావుగారు తిరుగ సంవ్యర్త తాలూకాలో కలెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

మదనపల్లి తాలూకాలో కలెక్టరుగా రాజుగోండ శేంకటస్వామి నాయుడుగా రెన్యూవేషిరి. దీనిని దొరతన ముఖా రంగీకరించిరి.

ఎమ్. కాదీరూరు మరక్కయార్ సాహెబు బహద్దరు గారిని భీమని కట్నం మ్యూనిసిపల్ సంఘసభ్యునిగా దొరతనమువారు తిరుగ నియోజించు చున్నారు.

మేకపల్ సంచీవప్పగారు ఆదోని మ్యూనిసిపల్ సంఘసభ్యునిగా ఎన్నికౌనబడిరి.

పంపిల సుబ్బిరెడ్డిగారు, ములకర చెరువు, మదనపల్లి తాలూకాలో కలెక్టరుగా రెన్యూవేషిరి.

కాలివాడు మలెగోండయ్యగారు కంకులూరు తాలూకాలో కలెక్టరుగా రెన్యూవేషిరి.

బాన్ శేరిభామణిపిళ్ళ, ఎల్. ఎస్. ఎస్. గారు, అసిస్టెంట్ సర్జన్ కడప, కడప తాలూకాలో కలెక్టరుగా నియోజించ బడుచున్నారు.

దూర శేంకటాచలం పంతులుగారు పార్వతీపురం తాలూకాలో కలెక్టరుగా నియోజింప బడుచున్నారు.

ఎ. జె. ముల్లపూర్ణి అశ్వరుగారు, వి. ఏ., విశాఖ పట్నం తాలూకాలో కలెక్టరుగా నియోజింప బడిరి.

జిల్లర ప్రకటనలు.

ఇత్రూరులో శ్యామవాదిప్పర్తి నర్సయ్యయ్యుడు తొండి పార్థసారథి అయ్యంగారు, వి. ఏ., వి. ఎల్. గారు ఉడచు తేట కురతరగి జిల్లా మున్సిఫ్ గా నియోజింపబడిరి.

కలుకలెత్తరు పాల్ల ఇస్మాయిల్ గారు నల్లమల అచార్యగారు తూర్పునది నుండి కాళివాడకు బదిలీ చేయబడిరి.

అట్లూరు కుక్కస్వామి అశ్వంగారు రామస్వామి అశ్వంగారి స్థానే జేడిడ్ రాజయ్యగారు నర్సారావుపేట సర్కిల్ కు అసిస్టెంట్ ఇన్స్పెక్టరుగా బదలాయించు చేయబడుదురు.

జిల్లరలోనుండు డిప్యూటీ కలెక్టరు డి. ఉమామహేశ్వరరావుగారికి మరి బదులినములు జేతమపై సేవకొనబడును.

కె. కృష్ణమూర్తి అయ్యరు, రెండవరకతి ఓవరునీయరుగారికి బదిలీయించునందున వారి స్థానమున ఆర్. శంకర్ రావు గారు గోదావరి పదమిట్టి భాగమునకు బదిలీ చేయబడుదురు.

పులయతెగవారి మహాసభ

తిరువనంతపురమున ఈ నెల 4 వ తేదీన దివానుబాదరు కృష్ణశాస్త్రి (తిరువాన్కూరు దివానుగారి) ఆధ్వర్యమున విజ్ఞాపితమైన పులయతెగవారి సభ జరిగినది. ఆగ్రహములవారు చాలమంది సభకువచ్చిరి. ఆధ్వర్యము చక్కయార్ భావయం దువ్వనీంపిరి. పులయతెగవారిసభల కథ్యక్షత వహించుటకాకిది వాల్లకసారి. ఈతెగవారిని స్వయముగ కలిసికొని వారివాంఛనములను గ్రహించుట కధికారకాళముగనుండునగాన నేనిందులకు చాలసంతసిం చెదను. నేటి సభకు ఆగ్రహములవారు, శ్యామగారు, ఉద్యోగులు, వర్తకులు మున్నగువారికి హెచ్చుగా వచ్చుట ముఖ్యముగాగనుండునది విషయము. వారందరూ తమ సానుభూతిని తెలుపుటకే వచ్చిరి. నిన్ను జాత్యుద్ధరణ వీక్షయివును జేతమున ప్రబలముగ నున్నది. పులయతెగవారి సామైకాధిక విషయములం దభిప్రాయం నొంది సంఘమునకు నోద్యుడవలెనని ఎల్లవారును కోరుచున్నారుగాని సంఘమున క్రిందినదిగిలాగు గుడిగ్రహించవలెనని ఎవ్వరును కోరుటలేదు. పులయతెగవారిభిప్రాయం వారితెగవారిని స్వయంసహాయమునకుఁ జేయలేదు. అన్యభిప్రాయం సంఘములవారి స్వాధీనమీత నహాయములవలెనే కలిగినది. శుచి శుభ్రతలను మొదలు నుడజేయవచ్చునవారిని పులయతెగవారినింజిరి. అట్లు నిరసించుటవలన విడుగు జెందక వారు వదిలబడిరి. బోధించుటచేత పులయతెగవారి సలవాటును నభిప్రాయమును మారుట కవకాళము కలిగినది ఈతెగవారికి ఇతరులపట్ల లేనిపోని అజమానము లభింపగా కలవు. అని యింకను తగ్గలేదు. దొరతనమువారును నిన్ను జాత్యుద్ధరణము తమ హితము కోరువారిని వారిని పులయతెగవారినింజిరవలెను. వారు కేవలము స్వాధీనత్యాలమై వని చేయుచున్నారగాని ఎట్టి ఫలము నపేక్షించుటలేదు. అలాచనమున లోకభావమున లేనివారు వెల్లడించు వదంతులను నమ్మి మోసపోగూడదు. దొరతనమువారుచేసిన సహాయ మంత అధికమో పులయతెగవారి శ్రమలనువారుచూడ తెలిసికొన గలిగియుండలేదు. పులయతెగవారి భూముల నిచ్చెదమని దొరతనమువారు ప్రకటించుటలే గాని మరలనేమియును ప్రకటించినది మిగిలి నిధులలో నొకరు నుడివిరి. అది అసత్యము. ఆ ప్రకటనము ననుసరించి ఈ 16 నెలలలోను 5 నెలల యకరముల భూమిపులయతెగవారికినింజిరి. దొరతనమువారు వాగ్దానములను చెల్లించుటలే నెన్నడును జరుగబడలేదు. సంస్థానపు ప్రజలలో కేవలము కష్టపడి పనిచేయుటవారు కేవలము విద్యార్థిహీనులై దరిద్రులై భూసమీక్షలై యుండుటవలన సంస్థానమునకే నష్టమని దొరతనమువారు చెబుచును. పులయతెగవారికినింజిరిక నుండగూడదు. సంస్థానము నందలి అన్ని తెగలును పూర్తిగా అభివృద్ధియొందిన నే సంస్థానమునకు బలబుధింపగును. పులయతెగవారి ఇతర తెగలవారి పట్ల విశయానురాగములను చూడవలెను. సంఘర్షణ ముండదు. వారి సహకారము లేకున్నచో దొరతనమునా కధికముగ సహాయము చేయవలెను. వారు చట్టముల ననుసరించవలెను. నేరముల నొనరించ గూడదు. అ న వ స ర ము గ శ్యామస్థానముల తెగలగుండదు. పులయతెగవారిని పేదలుగా నున్నారను, కాన

శ్యామస్థానములతెగల భవ్యమునకు సాక్షిగానుండున స్వల్పకాలమునందే సంఘమున నధికమగు నభివృద్ధి చేసారనది. వారును వారికలును పెక్కుమంది పాఠశాలలో చదువుచున్నారు. పులయతెగవారి పాఠశాలకు రానితరుని 15 ఏడ్ల క్రిత మొక్కరును కలవియుండలేదు. మొదట ప్రబలముగా నాక్షేపణ కలిగినదిగాని ప్రచుక్రమముగ పూర్తిగాకల్గిపోయినది. ప్రస్తుతము 10 వేలమంది పులయతెగవారి పాఠశాలలో చదువుచున్నారు. తెలుక వారు పాలములలో పాఠశాల గానుండి, ఇతరులు చాలమంది భూస్వాములుగానున్నారు. వారి పాముఖ్యత హెచ్చుచున్నది. వారి ప్రతినిధి ప్రజాసంఘమున కల్గిన ఆగ్రహముల ప్రతినిధులతో సమానమగుటకు శక్తియున్నాడు. వారు శుచి శుభ్రతలను లాగుగా నభ్యసించ వలెను. శుచి శుభ్రతలు ముఖ్యమగునగును. వీరూ సహాయములను వారు ముఖ్యముగ నభ్యసించవలెను. విద్యాపట్టుమును శ్యామస్థానమున కలిగియుండ వలెను. ఎన్నడును గూడ నసత్య మాటచూడదు. వీరులేని వకులత్యేగులపట్ల కానివ్యయము చూపగూడదు. ముఖ్యముగ కళువులు జేతమునకును వ్యయపాడువారులకును ఆయూల్యములు. అట్టి కళువు లభింపగా పులయతెగవారి సన్నని, వానిని వారు తమ బిడ్డలకంటె సభికముగ పోషించవలెను. అవనగర వివాదములకును కొట్లాటలకును బుద్ధిపూజాది దుర్వ్యసనము లేదు ముఖ్య కారణముగా నపులయతెగవారి దుర్భాగములను బదిలీ చేసినది నాయకు గారు నుడివిరి. వీరుట ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి మహాజేతయ్యగారు గూడ మహాయోజననే ప్రసంగించిరి. ఆగ్రహములవారుచూపుచున్న అధికమగు సానుభూతిని మహారాజావారును దొరతనమువారును చేయుచున్న భుసహాయము నుగూర్చి వివరముగ ముచ్చటించిరి. దిరకాలమునుండియున్న ఆచారములను తొలగించుటకు ప్రజల సహకారముండిగాని దొరతనమువారికి సాధ్యపడదుగాన పులయతెగవారివల్లములతో సామరగ్యము కలిగియుండదగును గాని వైషమ్యమును కలిగించుకొన గూడదు. ఇతరవర్గముల వారు పులయతెగవారి పత్తి కమగు సానుభూతిని చూపుచున్నారని అశ్వరుగారు నుడివిరి.

తాడేల్లి గూడెంనుండి మార్కెట్ రిట్లు వ్రాయుచున్నార — బీదల సంతకవార్తమై వర్తకులలో నొకరైన మహారాజుగ్రీ యద్వనపూడి నూర్యసారాయణగారు పాఠశాలయందు 1-కి 7 కేంద్ర చొప్పునను క్రొత్తలియ్యం దు 1-కి 7½ కేంద్ర చొప్పునను నుకలు దు 1-కి 14 కేంద్ర చొప్పునను యిప్పటికి నుమారు 1 మాసమునుండి అమ్ముచున్నారు. వీరు నూతన బాల్యకర్తలైనను వీరి ప్రయోజనములకు మేము సంతసింపచున్నాము. బీదప్రజల ఆందోళనమండ చాల తగ్గినదని చెప్పవచ్చును.

- జడ్డి — నీవు నేరం చేసినమాట నిజమేనా? మద్రాసు. — లేదు బాబో. నిష్కారణంగా నన్ను కలుకొన్నావా?
- జడ్డి — నీవని నీవు చేసుకుంటూవుంటే, నిష్కారణంగా నిన్ను కట్టుకోలే!
- మ. — బాబో, నావని నేను చేసుకుంటూ వున్నప్పుడే కట్టుకున్నాను. ఆడే బా నే చెప్పింది!
- జడ్డి — నీవని ఏదీ?
- మ. — (కలవంచుకొని; అశమానించుచు) దొంగకనం.

ప్రో రల్ ఆ యిల్ (908)

పుష్పములలో తయారుచేయబడిన మిగుల శ్రేష్ఠమైన తలనూనె సుమారు 25 సంవత్సరములుగా ప్రసిద్ధిచెందియున్నది. ఈ నూనె అధిక సువాసనగలదియు, తలకు చల్లదన మిచ్చును. శ్రేణుమార్కు పుష్పాల్ ఖరీదు బుడ్డి 1-కి 1 రూపాయ.

కె న్డార్ యి ను హే రాయి లు

తంజావూరు మెట్టలకు లేని జాగాలందు రోజు చదుముచుండిన యెడల భారాళముగా నల్లని మెట్టలకు మొలచును. ఖరీదు నీ 1-కి 1 రూపాయ.

క్యార్ బ్యాల్ టూత్ పాడరు టిన్ను 1-కి 3 అణాలు.

ఇది ముఖ్యముగా నకలవిధమైన శ్యామలకు ముందులున్న, మంచి సువాసనలు గల అత్తరు వర్ణ రాలు ఉన్నవి. కేట్లాగునకు వ్రాసి తెప్పించుకోవచ్చును.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd,
91, Upper Circular Road, Calcutta.

Telegram Address:— 'Rasayan'.

Local Agents
P. Rangiah Chetty & Sons, Madras. Indian Industrial Co.,
M. R. Chandra & Co, Madras. Madras Swadeshi Stores,

చెన్నపట్నంలో ఆంధ్రాశ్రమం

తెలుగువారికి భేషణ తెలుగు భోజనశాల

ఆంధ్ర సహాధరాలారా!

తెలుగువారికి యిప్పుడు చెన్నపట్నంలో మనవారు భోజనవిహారంగా బహుళముగా గాడకం తిట్టినట్లేంది. చెన్నపట్నంలో కళాశాలలలో చదువుకొనేవారి సంఖ్య చాలా పెరిగిపోయింది. వైద్య కళాశాల వాలకు, దంత సంవారి కళాశాలలో వసులమిత్తం వచ్చేవారి సంఖ్య కూడా చాలా బాగా పెరిగిపోయింది. గాని తెలుగువారికి ఎక్కడికి వెళ్ళినా కూడా తెలుగుభోజనం దొరకేదారలేదు. క్రైస్తవకళాశాల, వచ్చుపుకళాశాల, రాజధానికళాశాల, కులాంటి కళాశాలలవారు (హాస్టలు) ఆక్రమాలకు ఏర్పరిచారు. వెంటిండు క్రతువు గారు క్రొత్తగా విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థినిలయం ఏర్పరిచారు. వీటిలో ప్రవేశం బహు కొద్ది మందికి మాత్రమే వుంటుంది. ఉన్నట్టుకైనా తెలుగు భోజనం సరిగావుండదనే విషయం తిట్టినట్లేంది. అనందభవనం-కొమల విలాసం ఇవి పెద్ద హోటళ్లు-నెలకు రు 15-16 లు వుచ్చుకొంటారు. తెలుగువారికి ఏమిన్నీ లభ్యం లేదని అనుభవంబట్టి నెరుగుదును. ఇతరకొన్ని చిల్లర మల్లర అరవహోటళ్లమాట చెప్పేదేమిటి. తెలుగువారు కొందరు కొన్ని మారుములలో కొద్ది ఎత్తుమీద కొద్దిగా హోటళ్లు పెట్టారు. వాటినిగతే అరవ హోటళ్లకంటేను అర్హత అంటారు. అది అంతానినం అయినా కాకున్నా పేరూ పూర్వకం తెలుగు హోటళ్లు లేనే లేదని భావించుకొని చెప్పవచ్చును.

ఎర్రగా వేయించి ముద్దగా వండిన కంకిపప్పుకొద్దా కూడాకంటే కనబడదు. పప్పుభక్తలన్నట్టు భక్తలకొద్దా దానితోపాటు కూనవ్వం పప్పులేదు. భక్తలేదు. పప్పు క్లవలేదు. ఊరగాయలు ఊల్లేనేలేదు, పప్పువేసిన కూరలు, పులుసు వేసినకూరలు, వేపుడుకూరలు, ఇగురుకూరలు, కులాంటి ఎవరెరుగుదురు. వీటిసంగతే కులావుంటే ఇక అప్పదాని, కడియాల, కందిపొడి, పాతొరీ, కులాంటి వాటిమాట చెప్పేదేమి. ఏమిలేదు. కూటు, కొళంబు, రసం, తియ్య పచ్చడి, గిరిపెటారు పచ్చికందిపచ్చడినీళ్ళు, మజ్జిక లేట, ఎక్కడికి వెళ్ళినా దొరకే భోజనంయింది. అపురూపంగా ఊరలగడ్డల కూర, కండుగవ పైకొద్దిగా వరుకలు యివి కనబడతాయి.

ఈ భోజనానికి పూటకు కనీసం ర ఆదాయం. అదియెదుల 9 ఆదాయవరకు వుచ్చుకుంటారు. నేయిమాట అభికారం. రెండు మిల్లలు గాలి కిరిపెటాయి. మళ్ళి అడగ కూడదు. తెలుగువారు చిస్తరి దగ్గరకూచొన గిరి ముగంతుకు కుం డి. ఏమిలేనదే? ఆ తిండి సయించక కాఫీహోటళ్లకు పోయి మరొకరి ఖర్చుపెట్టికొగంకొని తెచ్చుకొనడం తిట్టినట్లేంది.

ఇదివరకు కొందరు తెలుగువారు మంచి భోజనశాలను పెట్టే ప్రయత్నం చేశారు గాని పిండికొద్ది రొట్టెలన్నట్టు చాలా తక్కువ వెట్టుబడితో ప్రారంభించడం వలననే కంటా ంపులేక పోవడం, అన్ని ఉండకూచుకొనడం, అదానడిగా అరంభించి అభానుకావడం, నాలుగు దర్బారీగా వ్యవహరించడం, చివరకు చిక్కులపాలుగావడం, మాత్రమే తిట్టించింది గాని ఒకటి సాగలేదు. బొంబాయివారు, పూనావారు, వచ్చి సాగించగలిగిన దాన్ని ఆంధ్రులమాత్రం ఎందుకుసాగించలేదు?

ధనవంతులైనవారు వ్యాపార సరళిగా ఎవరుకూడా ప్రారంభించలేదు. అది వరువుతక్కువనని అని మనవారి అభిప్రాయం. అందుచేత ధనవంతులూ పూనకలేదు. దరిద్రాణాం చనోరథం అని ధనంలేనివారి ప్రియత్నాలు వైరితిగా పరిణమించాయి.

వీనికికొక సంగతికూడా వున్నది. ప్రస్తుతం పృథి వస్తువకు ధర విపరీతంగా పెరిగిపోయింది. సరు పా యాల న్ని కావలెనంటారు గాని మనవారు తగిన డబ్బు యివ్వంలే మాత్రం తిట్టపట్టుస్తారు. అరవ తిండి అంతా జలమయం. పప్పు, కూటు, కొళంబు, రసం, వీటిమజ్జిక, అంతా సీరే. గట్టిపదా

ఒకహోటల్ క్రొత్తగా యిప్పు కట్టుచుండిరి. ఆక్రక్క మండి పెట్టుచుండిన ఒకనిని త్రిమిద పెద్ద యిటిక మాక్క వడెను.

అకడు. — ఏమర్రా! మీకు కళ్ళన్నాయా లేవా? నా క్రిమిద ఇటిగడదేనేకు!

మాలివాడు. — ధయంలేదు లేండి మా కింకా చాలా తక్కువ.

గం లేనేలేదు. తెలుగు భోజనం అంతా గట్టి. పట్టుడు పప్పు. పచ్చడి ముద్ద. రెండుమాడు గంటలకూర. ఇవి రుచిగావుంటే అన్నంకూడా బాగానే వేసుకుండి. అరవ తిండి రుచిగా వుండదు గనుక అన్నం అసలే వేళ్ళు. అందుచేత అరవతిండి కంటే తెలుగు భోజనానికి ఖర్చుచాలా బాగా. ముఖ్యంగా ప్రతివారూను 1,2 గంటలు నెయ్యి వుండాలి గాని తుమరం అభికారంవనికెరారు. చిక్కని మజ్జిక వుండాలి గాని తేటవనికెరారు. ఈ సంగతి మంచిభోజనం కావలెనని కోరేవారుకూడా ఆలోచిస్తే పని ఆనుకుంటూనే జరుగుతుంది గాని, అందరూ బాగా అలోచించరు. భోజనంకాద అరవహోటళ్ళలోపాతిక పనికిరారుగాని డబ్బుకాడమాత్రం అరవహోటళ్ళలో పాతిక తెస్తామంటారు. అక్కడేవుండి దీని కిలకంటాము. అడిగితే తిరాకు. అడగకపోతే పరాకు. ముందుగానే యివ్వాలెనంటే దగ్ధావలెనంటే. కులాంటి చిత్రాలన్నీ వున్నాయి.

కొందరు పెద్దలు సెబుడిబిర్మీనేషను ఏర్పరిచి కొంత కాలం వడిపించారు. అదికూడాపాగ లేదు. మెలరిటీవారిత్తు మెలరిటీవారి రంగీకరించడం మనదేశంలో పనికిరాదే. ప్రస్తుతం కాంగ్రెసుకు కలిగిన తగాదా అక్కడకూడా కలిగింది. దానితో అది అంతరించింది.

కాని ఆంధ్రులకు భోజనపు విశ్మయమాత్రం తొలగలేదు. కులాంటి కారణాలవల్ల అందుకు ఎవరున్నా పూనకంకాదాని సానాసింపడంలేదు. ఇందుకు విద్యార్థులసహకారం ముఖ్యంగా వుండాలి. వీరివలన ఎక్కువగా చిక్కుబడి తెగవారు విద్యార్థులు. వారుకొంత సహనం-కొంత వికరణం-కొంత ఆభిమానం-కొంతసహకారం-చూపితే ఎవరైనా ప్రారంభించ దానికి విలుగావుంటుంది. దీనినిగురించి నేను ఆంధ్రసభ వారిలో ఆలోచించాను. వారు ప్రస్తుతం ప్రారంభించలే మన్నారు. కొందరు ప్రయత్నంలో ఆలోచించారు. మనం వేగలేమండి అన్నారు. కొందరు వాడుకులలో ఆలోచించారు. వాడుకా మేము కొంతపని చేసి వస్తువడి మానేకాం అన్నారు.

ఇప్పుడు కొందరు పెద్దలు వొకవిధంగా పూనకంకాదానికి అంగీకరించారు. దీనినివార్షిక రేటిఫికేషన్లో మరి కొంత వికరంగా ప్రస్తావన. ఈవిషయంగా క్రేడగలవారు, అభిమానంగలవారు, అరవరంగలవారు, వారు సహకారుల వరకూర వచ్చుతారు. ఈపూనకంనేవారు కేరలందీనిని సాగించవలెననే పట్టుదలతోనే ఈసారి ప్రారంభిస్తున్నాను గాని ఏవిధమైన లాభమున్న దీనివల్ల పొందవలసిన అనవరం వారికి లేదు. వారిపేరులు వైకిగావు. కథాలాపం వడప దానికి నేను తెరచాటు అరవరంగలవాడ వని చెప్పడం చాలా వారంగీకరించారు. తక్కిన సంగతులు రేపు మనవిచేస్తాను.

వెదురుమూడి శేషగిరిరావు

6-8-19.

7 రెండుపెట్టిపిడి, మదరాసు.

సాత్వికనిరోధము.

మహాత్మ్య గంధిగారు

గుంజువారునాడు (4-8-19) రాత్రికి గంధిగారు ఢిల్లీకిగారు వెరిరి. వీరు బొంబాయి నగరము నుండి ఢిల్లీకి వెర్రిరి. వండిత మదనమోహన మాలవ్యా గారును ఇతర మిత్రులను గంధిగారికి వైమనవద్ద స్వాగతమొసగిరి. రాజప్రతినిధి గారి ఆహ్వానమువైననే గంధిగారు వారిలో ముచ్చటించుట కిప్పుడు ఢిల్లీకిగారు వెర్రిరి.

వంగదేశమున సాత్వికనిరోధము

వి. చక్రవర్తి గారి ఆధ్వర్యక క్రింద 4వ తేదీని సభ జరిగినది. ఫణిబాబు, అబ్దుల్ హాసిం, జి. ఎస్. రాం, వి. సి. చుట్టి, చారీంద్ర నాథ దత్తు, జితేంద్ర నాథదత్తు గార్లును మరి 14 గురును సభకు వచ్చిరి. "సాత్వికనిరోధమును గూర్చి వంగదేశాలవారు మే మందరము మీలో నేకీభవించుచున్నాము. రౌలతు-చట్టములనుగూర్చి దేశము లనలంబించవలసిన విధానమును నిశ్చయించుటకు కాంగ్రెసు స్థాయివంధు సమావేశమును త్వరలో జరుపగోరెదము" అను తీర్మానమును చేసిరి. ఆ తీర్మానమును తుదిముగింపుగా మహాత్మ్య గంధి, వండిత మాలవ్యా, ఆదినింటు, కేల్కారు గార్లుకు తెలుపనిశ్చయించిరి.

శ్రద్ధానందసన్యాసి.

తెలుక కాంగ్రెస్ గురుకులాశ్రమము మలపతులగనండిన మహాత్మ్య యిద్ది రాగారు సన్మనించి శ్రద్ధానింతు లను తురీ యాశ్రమానికితిముకు తహించిరి. వీరు మహాత్మ్య గాంధిగారి సత్కారమాత్రం దీక్ష నంగీకరించి ప్రమాణపత్రము ప్రాసరి రిరి తెలియుచున్నది.

తెలుగుకొలూకాలో పంటలు సరిగాపండలేదు. కంట్లోయ పద్ధతి కిరసనామలోకు వెట్టుటచే లంచముల పద్ధతి హెచ్చి నది. రయితుకు ఆదా నును 10పాళ్లు, క్యయము రెండువందల పాళ్లు. రయితుకును కావలసిననుటులు పార్-గడ్డవలగు త్రి మొదలగునవి కొనలేనంతధరవెగినది. కిరసనామలో దొరకుట యేలేదు. ఆముదముధర అపరిమితముగ పెరిగినది. అటు దిహా వారికే యెన్నోలంచములనిచ్చి లై సెన్సుదారుకుకిరసనామలో గ్రామమునకు స్వల్పసంఖ్య డబ్బులు తేర్చగలగును. సరకు తగినంతసప్లయలేక 8-1-8 ఖరీదుగలదెచ్చి రిమానాములు యిచ్చి అరవరముచేత కొనగలిగినను పల్లికుదితాలో 8-1-8 కే కొన్నట్టు అబద్ధపుసంగతితో సంతకంచేసినవారికే కిరసనా ములో సప్లయకరులలో నింతలేదు చిల్లరముకలో నీసాలు కున్న తలకాయలకున్న పోటీ గలిగి యేవో ఒకటి పగలు చున్నది. అవారపదార్థములకర వరిమితిముగనన్నది అని యెవరు ప్రాయచున్నారు.

వెల స్వల్పము!

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే!!

గుణ మధికము!!

పంచభాషను చూచికొని

మోసము కలుగదు.

అమృతం

జనము

అన్ని నొప్పులకు

పరమావధము.

తలనొప్పులమాన్వర. వాయువుపోట్లబాపును. పార్శ్వపుసెప్పుల బారదొలును. పోట్లను బోగొట్టును ఇవి యవి యననేల సకలవిధమైన నొప్పులకు సుదీనివనికెరిది. వనమాలికలచే హిందూదేశమందు తయారు చేయ బడు మంచిమందు. దీనిని విదేశములలోని అనేకులు వాడుచున్నారు. గొప్పగొప్ప వారిచే కేలకునేలు యోగ్యతా తత్రములు పొందియున్నది. అన్ని దుకాణములలోను చిక్కగలదు. ఒకసారి పరీక్షించి చూడు.

తామర తైలము

తామర, తీట, ఏనుగొజ్జ, దురద, ఉంకరములనంటిముట్టు, రసికారుట, వెంట్రుక లూడిపోవుట మొదలగు వర్మరొగములను నాశనము చేయగలదు. రాజారాణి బొమ్మను చూచికొనట మంచిది. కల 0.6-0 లు మాత్రమే

మోహినీ తైలము

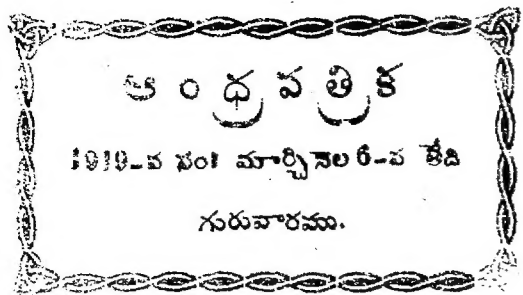
శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. 5 రులములు చూసెగల సీసా 1-కి రూ 0-12-0.

దంతచూరము

కంటిసొప్పులకు దివ్యవధము; నువాననగలిగియుండును. పర్వసామాన్యముగ వాడుటకు తగియున్నది. డబ్బు 1-కి కల 0-2-0; 12-కి రూ 1-2-0 లు.

అమృతం జనము డిపో,

109, ప్రేరిండ్ల, హోస్పే, బొంబాయి. 6, రంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

పవిత్రపుతలంపులు.

విల్పనగారు తమ పదనాలుగు నిబంధనలను ప్రచురించినపుడు, మిత్రమండలి దేశము లీ నిబంధనలకు సమ్మతి గనుబడిచెను. ప్రాపంచిక విమోచన మంతటితో చేకూరునని, ఎల్లరు మురిసిరి. అంతర్జాతీయ సమ్మేళన మీనిబంధనలపై నాధార పడిపడుననియు, మానవ ప్రాభావత్వము పెంపొంది, ప్రపంచమందెల్లను స్వాతంత్ర్యము సుఖముగ స్థాపించబడుననియు, విశ్వసంపబడెను. కాని, సంధి సమావేశ కార్యక్రమము కొనసాగిన కొలదియు, మొదలు జనించిన యాశలు దూరము గజొచ్చెను. అంతర్జాతీయ సమ్మేళనా నిబంధనలు ప్రచురింపబడెను. వాటిని తరిశీలించిన పిమ్మట, నూతన యుగోదయ మారంభించునని దలచువారల కాశాభంగము గలుగజొచ్చెను. విల్పనగారి మహోద్దేశములు పవిత్రపుతలంపులుగ మాత్రమే పరిణమించినా యని సందియము గలుగజొచ్చెను. విల్పనగారి యుద్దేశములు మహత్తరములయినవే కాని మిగిలిన ప్రతినిధులుగూడ వారి యున్నతాశయములను గ్రహించి తమ యంగీకారము దెలిపిన గాని, విల్పనగారి రొంటిగ నేమిజేయ గలుగును? విల్పనగారు తమ ప్రధానోద్దేశములు కొనసాగుటకు శక్తివంచనలేక కృషినివహించుటకు సందియము లేదు. కాని వివిధజాతుల సమ్మేళనా నిబంధనల పరిశీలించినపుడు మాత్రము, వారి యుద్దేశములు కొనసాగినవని,దలంప వీలుగానించుటలేదు. శ్వేతజాతుల భార మిక్కుముందును కొనసాగక మానదు. శ్వేతజాతులు, ఆసియా ఆఫ్రికావాసులకు బ్రట్టిలు గను, గార్డియనులుగను యుండక తీరదు. ఇక ముందును, వివిధ శ్వేతజాతులు తమ కలుకుబడిని ప్రపంచమందలి వివిధభాగములపై వ్యాపింపజేయక మానరు. స్వయంనిర్ణయము, ప్రాచ్యదేశీయుల కన్వయించునని దోచదు. నానాజాతుల సమ్మేళనము, శ్వేతజాతుల సమ్మేళనముగ మాత్రమే కరిగించుచున్నది.

ఇట్టిస్థితిలో ప్రపంచ పునర్నిర్మాణము గూర్చి యాశాభంగము కలుగుటలో వింత యెద్దియును లేదు. అమెరికావారి కయినను సంధిఫలితములలో విశ్వాస మున్నదా యని సందియము గలుగుచున్నది. నాకాదళమును వివరితముగ వృద్ధిజేసి, ప్రపంచములో నేదేశమునకును నాకాదళసమ్మిది యందు అమెరికాదేశము తీసిపోకుండుటకు, వారు క్రయత్నముల సలుపుచున్నారు. సంధి యనంతరము ప్రపంచశాంతి చేకూరి, మారణసాధనము లన్నియు తగ్గింపబడుట యవసర మగునేని అమెరికావారు నాకాదళము నిపుడేల వృద్ధిజేయ దల పెట్టవలెనని, యనేకులు ప్రశ్నించుచున్నారు. అమెరికాలో రికల్లికనులకు గాని, డెమాక్రాట్టులకు గాని, సంధిసభావ్యవహారములు సంతృప్తి గలిగించినటులు, యిటీవలి తంత్రివార్తల బట్టి దోచుట లేదు. విల్పనగారు స్వదేశమునకు వెడలగనే, అన్ని పక్షములవారును వీరిని విమర్శించ మొదలిడిరి. నేటి తంత్రివార్తల బట్టి, నానాజాతుల సమ్మేళనమున, అమెరికా జేరుట లాభకరము

గాదని, దలచువారు కొందరు అమెరికాలో గల రని యూహించవచ్చును. వీరి యభిప్రాయ మెంత మాత్రమును సమంజసము గాదు. సమ్మేళనా నిబంధనలలో వనేకలోపము లున్నమాట సత్యమే. మొదట సూచించబడిన యున్నతాశయముల కివి కొరవడిన మాటయు నిజమే. కాని మానవుల నొక్కమారు సంస్కరించుటకు సాధ్యపడదు. అహంభావము, దురాశ, స్వార్థపరత్వము మానవులనుండి నొక్కమారు వెకివైచి, వారి నెల్లర తృటికాలములో త్యాగశీలుర గావించుట దుర్లభము. విల్పనగారు రయినను మానవమాత్రుడే యగుటచే, యితటి కార్యము నాతడైనను సాధించుట దుస్సాధ్యము. అందుచే, అమెరికావారు సమ్మేళనాసభ్యులుగ జేరగూడదనుట, దూరదృష్టి విరహితము.

సమ్మేళనమున అమెరికావారు సభ్యులుగ జేరకున్నచో, సమ్మేళన మపజయము గాంచుటయే గాక, యూరపుఖండములో కల్లోలము గలుగునని, విల్పనగారు కాంగ్రెసు సంఘమువారికి దెలిపిరి. అమెరికావారుగూడ సమ్మేళనమునజేరి, వివిధజాతుల మనోభావములను మార్చి, ప్రపంచమున శాంతిని స్థాపించుటకై ప్రయత్నించుట భావ్యము గాని, కార్యపరత్వమునుండి విముఖులగుటచే నినుమంతయు లాభముండదు. విల్పనగారి కీ సందర్భమున, అమెరికను ప్రజలు చేయూత నొసగుట యవసరము. కాని, ప్రపంచ పునర్నిర్మాణమున కేపుడే బలమగు పునాదుల వైచుటకు విల్పనగారు ప్రయత్నింపవలయును. సరియగు మూలాధారముల నిపుడే స్థాపించుకున్నచో, పునర్నిర్మాణము సక్రమమార్గముల ననువక, తిరిగి మనఃస్ఫుర్ధల నుదయింప జేయవచ్చును. అవి పెచ్చుపెంగెనేని, వాటిని బోనాడుటకు మరయొక సంగ్రామ మవసరము గావచ్చును. సాధకబాధకముల నందుచే, బాగుగ యోచింపవలసి యున్నది. నానాజాతుల సమ్మేళనములో, శ్వేతజాతులకే గాక, తదితరులకు గూడ సర్వాస్థాన మొసగవలయును. పరాధీనజాతుల స్థితిగూర్చి, సంధిసభవారు యోచించుచున్నటులు గానించుదు. ఈ సమస్యను సంతృప్తికరముగ బరిష్కరించుట సులభసాధ్యము గాని మాట నిజమే. కాని ఆ విషయమును వదలి వేయుటచే, పరిస్థితు లిక్కుముందు క్లిష్టము గాక మానవు. జాతు లెల్లరయందు సమత్వభావము బెరుగుటకు, సమానస్వాతంత్ర్య మవసర మనుటకు సందియము లేదు.

బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునం దధిపివేశ రాజ్యములకు సంధిసభలో ప్రత్యేకస్థాన మొసగబడుటయే గాక, నానాజాతుల సమ్మేళనమునందు గూడ ప్రత్యేకస్థాన మొసగబడినది. అట్టి స్థానమును హిందూదేశమున కొనగవలయు నని, మద్రాసులో జరిగిన బహిరంగసభలో తీర్మానింపబడెను. మద్రాసు మహాజనసభవారు గూడ నిట్టి కోర్కెను వెలిబుచ్చిరి. కాని, ప్రస్తుతము ఇర్రెండు నకు నానాజాతుల సమ్మేళనములో ప్రత్యేక స్థానముండదనియు, బ్రిటీషుసమస్యా పరిష్కారమునకు సంధిసభవారు జేయు నద్వైయను లేదనియు, యీ సమస్య ఇర్రెండు ఇంగ్లండు దేశముల మధ్యనే పరిష్కారము గావలయు ననియు, విల్పనగారు నుడువుట యనేకుల కాశాభంగకరముగ నుండకమానదు. అధినివేశ రాజ్యములకు నానాజాతుల సమ్మేళనమున ప్రత్యేకస్థాన మొసగబడుచుండ, ఇర్రెండు ఇండియా దేశముల కేల యొసగబడకూడదో దోచకున్నది. ఎల్లజాతులకు స్వయంనిర్ణయాధికార మొసగుట యవసరమని, విల్పనగారి నిబంధనలు

సూచించుచున్నవి. ఆ నిబంధనలనుకారము, శత్రు స్వాధీనములో నుండిన ననేకభాగములకు స్వాతంత్ర్య మొసగబడుచున్నది. పోలండుదేశ స్వాతంత్ర్యమును బ్రిటీషువారు రంగీకరించినటులు, పోలిషు ప్రభుత్వమునకు దెలియజేయబడెను. అట్టిస్థితిలో, ఇండియా, ఈజిప్టు, ఇర్రెండు మొదలగు దేశములకు స్వయంనిర్ణయాధికార మొసగుట యవసరమని, సంధిసమావేశమువారు రేల ప్రతిపాదించరాదు? సామాన్యసూత్రములకు మినహాయింపులేల గలుగవలయును? సమ్మేళనా నిబంధన లింకను చిత్తునిబంధనలే. వాటిని సంధిసమావేశము వారింకను బాగుగ చర్చించి, నిర్ణయింపవలసి యుండును. వీటిగూర్చి, వివిధ దేశములలో నెట్టి యభిప్రాయము వ్యాపించియున్నదో, విల్పన మహాశయుడు గ్రహింపవలెను. ప్రస్తుత నిబంధనలచే జనించిన ఆశాభంగమును బోగొట్టి, సంధిసభవారు విశ్వాసమును వ్యాపింపజేయవలయును. ప్రాపంచిక పునర్నిర్మాణము సులభసాధ్యముగ నదిగాదు. త్వరలో పూర్తియగునదియు గాదు. కాని కట్టడములు శాశ్వతముగ నుండుటకు, వాటిని బలకరమై, విశాలముగ నుండు నాధారములపై నెలకొల్పవలయును. అతియగాని, పవిత్రపుతలంపులతో మాత్రమే, కార్యసాధ్యము గలుగనేరదు.

సర్ ఆండ్రూ ఫ్రేజరుగారి మరణము

వంగదేశపు లెఫ్టినెంటు గవర్నరు పదవిని వహించి, ఉపకార వేతనము నొందుచున్న సర్ ఆండ్రూ ఫ్రేజరుగారు చనిపోయిరని, రూటరు దెబుపుచున్నాడు. వీరు 1848 వ సంవత్సరమునందు జనించిరి. చనిపోవునదికి 71 సంవత్సరము వయస్సుండెను. సివిలు సర్వీసు పరీక్షలో కృతార్థులై వీరు కొంతకాలము ఇండియా ప్రభుత్వపు హిందూస్థాన్ మెంటు కార్యదర్శిగ బనిచేసిరి. 1899-వ సంవత్సరమునుండియు మధ్యరాష్ట్రములకు చీఫ్ కమిషనరుగ బనిచేసిరి. 1908 మొదలు 1908-వ సంవత్సరము వరకును, వంగదేశమునకు లెఫ్టినెంటు గవర్నరు పదవిని నిర్వహించియుండిరి. వంగదేశము విభజింపబడి, రాష్ట్రములయొక్క కల్లోల పూరితమై యున్నపుడు, సర్ ఆండ్రూ ఫ్రేజరుగారు రాష్ట్రాధిపతిగ నుండెను. వీరు బానుహాలులో సభ కధ్యక్షులుగ నుండగ, వీరికి ప్రాణాపాయము గలిగింప నరాజకు లెవరో ప్రయత్నించిరి గాని, అదృష్టవశమున బర్మాను మహారాజుగా రక్షపడి వీరిని రక్షించి, స్లాభాపాత్రులయిరి. రాష్ట్రాధిపతిగ నుండినపుడు, వీరంతగ యుదారస్వభావు లనిపించుకొనకబోయినను కఠినులనిమాత్రము పేర్గాంచలేదు. ఉద్యోగానంతరము ఉపకార వేతనమునొంది, స్వదేశమునందే వీరు కాలము గడుపుచుండిరి. కాని, హిందూదేశ సమస్యలపై చనిపోవువరకు వీరు శ్రద్ధదీసి కొనుచునే యుండిరి. ఇండ్లో బ్రిటీషు సంఘము స్థాపించబడిన పిమ్మట, వీరందు సభ్యులుగ జేరిరి గాని, సిడెహాముపక్షమువారి వివరితాభిప్రాయములు వీరికి రానురాను రుచింపలేదు. ఆధునికపరిస్థితులు వీరి యభిప్రాయములలో గూడ మార్పు గలుగజేసెను. సర్ జె. డి. రీమగారి తోబాటు వీరును, మాంటాగూ విధానమునకు చేయూత నొసగుచు, హిందూదేశమున బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వస్థాపన మవసర మని, “నెకాటిన్సు సెంచురీ అండు ఆఫ్టరు” అను మాసపత్రికలో చక్కని వ్యాసముల వ్రాసిరి. అందు సిడెహానామరు పక్షంబుల యభిప్రాయములు

నిరసింహుడను. వీరిక కొంతకాలము జీవించియుండుచో, అభివృద్ధిపక్షమునకు సహాయభూతముగ నుండెడి వారే కాని, వారికృష్ణముచే, వారిహాళిక జీవితమును చాలించవలసివచ్చెను.

పారిశ్రామిక సంఘనివేదికము

నువ్రసిద్ధ ప్రకృతి శాస్త్రజ్ఞులగు సర్ పి. సి. రే గారు వరిశ్రామికా సంఘ నివేదికము గూర్చి, యీ మాసపు మాడరను రివ్యూప్రతికకు భావ గర్భితముగ వ్యాసము వ్రాసిరి. ఈ నివేదికవై తమ యసంతృప్తి నిట్లు వెల్లడించిరి:

“భారతీయదృక్పథమును, మూలవ్యాగ రతి సమర్థతతో చర్చించిరి. కాని వ్యాసలేఖకుని మనము నొక సందియము బాధించుచున్నది. విచారణసంఘమునందలి, ముగ్గురు హైందవసభ్యులు యీ నివేదికపై నెటుల సంతకముల జేసిరో, నేను గ్రహించజాలకున్నాను. వీరిందుచే, ప్రకృతి శాస్త్రజ్ఞుల వ్యాపకమునకు భంగము కలిగించుచున్నారని, యోచించినట్లుల గాన్పించదు. శాస్త్ర సంబంధముగ శాఖలలో భారతీయులు ప్రవేశించుట యత్యవసర మగుచున్నది. ఇక్కార్యము, హిందూదేశీయుల బుద్ధివికాసమునకు తోడ్పడుటయేగాక, మితవ్యయమునకు కూడ తోడ్పడును. ఇంతవరకును, ప్రజా సామాన్య జే మము యోచించ బడలేదు. ఘోకలేగారి ప్రారంభ విద్యాశాసనము, వ్యయకరమని త్రోసివేయబడినది. ఇట్లులే, ఆరోగ్యము, డ్రెయినేజి మొదలగు విషయములు, వెనుకబడి పోవుచున్నవి. అందుచే ధనము దేశావసరములకు మిగులవలయు ననిన, భారతీయులనే అన్ని శాఖలయందును నియమించుట సాధనము. ఇప్పటివలె, నన్ని శాఖలలో రాజరికముగ వేతనములే సంస్కరణ విధానాంతరము గూడ కొనసాగుచో, దేశ మధోగతి జెందును.”

మొదటిలు స్వరిసువారి వేతనము లింకను వృద్ధిజేయబడ నున్నది. హెచ్చు జీతముల ననుభవించుచున్న వారికే, వేతనముల నింకను వృద్ధి జేయుటచే, పరిపాలన మింకను వ్యయకరమగు ననుటకు సందియ ముండదు.

మద్రాసు వైద్యకళాశాల

ఈ కళాశాలలో 1917-18-వ సంవత్సరము 473 మంది విద్యార్థు లుండిరి. విద్యార్థుల సంఖ్య వానాటికి హెచ్చుచున్న దని, నివేదికము దెలుపుచున్నది. యం. బి. బి. యస్. త ర గ తి యందును, అపాతికరీశాఖ యందును సంఖ్య వృద్ధి గనుబటచుచున్నది ప్రభుత్వమువారి సమ్మతితో 21 మంది మిలిటరీ విద్యార్థులు కళాశాలలో దీనికొనబడిరి. క్రొత్తవారు ముగ్గురుమాత్రమే చేర్చకొనబడిరి. ఎల్. ఎమ్. ఎస్. కానులోమాత్రమిద్దరు విద్యార్థులు జేర్చకొనబడిరి. ఈశాఖలో విద్యార్థులు విరివిగ జేరుటలేదు. ప రీ ట్ ల లో విజయ మంత తృప్తికరముగ లేదు. యూనివర్సిటీ కరీకులకు 12 మంది స్త్రీ విద్యార్థినులు వెడలగ, 9 మంది విజయము గాంచిరి. 1917-18 సంవత్సరమున 35 మంది స్త్రీ విద్యార్థినులుండిరి. 1918-14-వ సంవత్సరమున, 43 గు రుండిరి. ఎం. బి. బి. ఎస్., ఎల్. ఎం. ఎస్. క్లాసులకు మాసమునకు 50 చొప్పునను, 35 చొప్పునను, 5 గవర్నమెంటు విద్యార్థి వేతనము లీమఃబడును. అపాత్మరీ విద్యార్థులకు 25 రూప్యముల చొప్పున 10 వేతనము లొసగబడును. స్త్రీ విద్యార్థిను లీ వేతనాకర్షణముచే, అధికసంఖ్యలతో విద్య నభ్యసించెదరని, యూహించబడుచున్నది. గ్రంథ భాండాగారము బాగుగ నుపయోగించబడు

చున్నది. అన్యరాష్ట్రములనుండి జేరెడి విద్యార్థులసంఖ్య దగ్గినది. వైద్యవిద్యపై రాజధానిలో జాపబడుచున్న యాదరము గనుచింది, విశాఖ కట్టణపు పాఠశాలను, కళాశాలగ మార్పుటకు ప్రభుత్వమువారు సూచనల సంపగోరిరిని, సర్జను జనరలు గారు దెలుపుచున్నారు. ఈ వార్త సంతోషజనకము. విశాఖకట్టణపు వైద్యపాఠశాల త్వరలో కళాశాలగ మారునని, యూహించవచ్చును. ఆంధ్రనందలముల నుండి యరుదెంచి మద్రాసు వైద్యకళాశాలలో వైద్యవిద్య నభ్యసించెడి వారిసంఖ్య యత్యల్పముగనున్నది. విశాఖ కట్టణపు కళాశాల స్థాపికబడునని, ఆంధ్రుల సంఖ్య వృద్ధి యగునని విశ్వసించవచ్చును.

విషజ్వరము : 60 లక్షల మరణములు

కానీటరీ కమిషనరుగారగు నార్సను నైటు గారు, విషజ్వరముగూర్చి, తమనివేదికను తయారు జేసిరి. గతవత్సరము విషజ్వరము హిందూదేశమున అసామాన్యముగ సంక్షోభము గలుగ జేసెను. నూటికి 50 మొదలు 80 మందివరకు, విష జ్వరముచే కాధనొందిరి. మరణములు దాదాపుగ 60 లక్ష లయ్యెనని తెలియుచున్నది. ఇంతటి మరణము లేదేశమునందును ప్రబలియుండ లేదు. ఇరువదిరెండు సంవత్సరముల నుండియు, ప్లేగు వ్యాధివలన నెంతిమంది మరణించిరో, అందులో సగముకన్న నెక్కుడు మరణములు కొలది మాసములలో విషజ్వరము మూలమున తలస్పించెను. ఆపుకపుడీ జ్వరము దేశమున వ్యాపించుచుండి నట్లుల దృష్టాంతములు గలవు గాని, యింత తీవ్రముగ నెపుడును వ్యాపించి యుండలేదు. విషజ్వరముగూడ సజీవ కేటకములచే వ్యాపించునని, నార్సను నైటు గారు దెలుపుచున్నారు. కాని యీ వ్యాధి విషయమై యింకను సిద్ధాంత మిద మిత్త మని తేలలేదు. ఈ సంవత్సర మయినను, దేశమునందీ వ్యాధివ్యాపించి ప్రజలను మృత్యు వాత బడవేయకుండునట్లు, ఆరోగ్యాధికారులు తగిన శ్రద్ధ దీనికొన గోరుచున్నారు.

అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘము

కాలెట్టు చట్టములే దేశీయుల దృష్టి నిపు డధికముగ నాకర్షించుచున్నవి. అవి యములులో నికీ రాకుండుటకు, సత్యాగ్రహ ప్రతానష్టాన మవసరమని, గాంధీమహాశయుడు దేశీయుల నుద్బోధించియుండెను. వారిమార్గము ననుసరించుటకు, వివిధరాష్ట్ర ప్రముఖులు సంసిద్ధు లగుచున్నారు. ఇట్టి స్థితిలో, దేశీయు లెట్టి వర్గధివలంబించవలయునో, నిర్ణయించుటకు, అవసర కాంగ్రెసు సంఘసభ జరుగవలయునని, వంగ దేశ ప్రముఖులు గోరుచున్నారు. దేశీయుల గౌరవమునకు బాత్రమగు, కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘము వారు త్వరలోగూడ ప్రజల కర్తవ్యమును విర్ణయించి దేశము నీసంక్షిప్తమయమున నడుపుట యవసరము.

సామ్రాజ్యశాసన నిర్ణానసభ

క్రిమినులు లాసవరణ చట్టముగూర్చి సెలెక్టు కమిటీవారు తమ వనరుల ముగించిరట. ఈవాసరాంతమున, నివేదిక తయారగును. మూలవ్యా, పటేలు, కవర్తి గార్లు కమిటీనుండి విడిపోయి, సిన్నెటిసభకు వెడలియుండలేదు. రెండవచట్టమునందయినను, ముఖ్యముగ మార్పు లుండజాలవు. గాంధీగారు దీక్షిలో మంగళవారమున బ్రవేశించిరి. రాజప్రతినిధిగారికిని వారికిని ఎట్టి సంభాషణ జరిగెనో తెలియదు. ప్రజాభిప్రాయమును, గాంధీగారసందిగముగ దెలిపియుండిరిని యూహించెదము. భావిస్థితి తమసామృతమైయున్నది.

స్థానిక వార్తలు

సత్యాగ్రహము:—కృష్ణాజిల్లా రైతుల సంఘము వారు మహాత్మాగాంధీ కీర్తిధనుగ తంలివార్త సంపుటమును:— “కృష్ణాజిల్లా రైతుల సంఘమువారు రౌలటు బిల్లులకు వీరసతరణలను తీవ్రముగ ఖండించుచున్నారు. మిఠైర్యముక యుద్యమమునకు సహాయముకల్పెదరు. మిసలహా నొసంగుదు.”

ప్రపంచస్వబుద్ధి పునరుద్ధారణసభ:— శై సభయొక్క యాజమాన్యమున స్వామి బ్రహ్మసందంబాగారు ఈ క్రవారము 7వ తేది సాయంత్రము 5-45 గంటలకు శై. యం. యల్. పి. భవనమున “సంఘ సంస్కరణము”ను గుర్తింజియుపన్యసించుట. మ-రా-రా-శ్రీ, పి. సోమసుందరంపిళ్లై లి. పి. బి. యల్ గారు ఆ గాన వాదనకర్తలు రహించుట. సంస్కరణాభిలాషులు విచ్చేయ ప్రార్థింతులు.

మహాజనసభ:—ఈ క్రింది తీర్మాన మిసభవారిచే మార్చి 1 తేదీని భారత రాజ్యాంగ మంత్రిని, అంగ్ల దేశ మంత్రిని, సీమా ప్రభుత్వమునకు బంపబడెను:— “ఏప్రిల్ 12 తేదీని తంపబడిన తంలివార్తను గుర్తించబడినది. సర్వజనము శేనమున భారతదేశమునకు బ్రిటిషు సామ్రాజ్య భాగముగ ప్రత్యేక ప్రాతిభ్యము గలుగకలెనని కోరుచున్నాను.” ఈతంలి వార్త ప్రతి యొకటి సంధిసభ్యులకును గూడ బంపబడెను.

రౌలటుబిల్లు ప్రతిరూపకార్యనిర్వాహక సంఘము:—సత్యాగ్రహ క్రమము గూర్చి మహాత్మా గాంధీగారి తీఖుల యీ సంఘమువారు వాడువలస బువుచున్నారు. ఈ సంఘమువారి యాజమాన్యమున జరిగిన సభలో రౌలటు బిల్లులగూర్చి పార్లమెంటు సభలో ఆర్టికల్ 235 కుపపరిచిన తీర్మానింపబడినది. అట్టివి మహాత్మా గాంధీగారు బొంబాయి రాజధానియందు ప్రారంభించిన ఉద్యమమునకు మకరాను రాజధానిలో ననేకులనుచుండుట విశ్వము. ఈ విషయమున ప్రజాక్షేమాభిలాషు లెల్లనుకు సహాయము చేయవలె నని యీ సంఘమువారు కోరుచున్నారు.

సత్యాగ్రహము:—మదరాసులోని రౌలటుబిల్లు ప్రతిరూప కార్యనిర్వాహక సంఘమువారి తంలివార్తను మహాత్మాగాంధీ కంపుచున్నారు:— “రౌలటుబిల్లు ప్రతిరూప కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు మదరాసు మీకు ఆమరకహాయ మొనర్చినరని రూఢిగ దెలుపగలరు. మీరు బొంబాయిలో ప్రయించిన సత్యాగ్రహప్రతిరూపకై హిందూప్రతికా సంపాదకులు కస్తూరి రంగఅశ్వంగారు వ్యవధి కే మి ప్ర ను సంపాదకులు రంగ ప్యామి అశ్వంగారు ఆంధ్రప్రతికాసంపాదకులు వాగేశ్వరరావు గారు యున్నను ప్రముఖులు సంతకములజేసిరి. ఈయమను మదరాసుగోరి కుప్రసిద్ధ వైనికవర్తికలు. తెంకట్రాయయ్యరు, గోపాలస్వామి మొదలియారు, సత్యమాన్, ప్రకాశముగారు యున్నను కుప్రసిద్ధ వ్యాపకాచార్యులు, దాక్టర్ సంజందరాయగారును, వర్తకులునుగూడ సంతకముల జేసిరి. వీరవేళ్ళు త్వరలోనే ప్రకటించును. మీ వాదనాప్రకారము మీరచ్చటి కెప్పుడు వచ్చెదరో తెలియజేయ గోరెదము.

ఇతర ప్రదేశములలోగూడ సత్యాగ్రహకీర్తికర్తలై కొనబడు సమావేశములు జరిగినట్లుగూడ తెలియచున్నది. సి. నిజరావునానూ, సి. రాజగోపాలాచారి, టి ఆదినారాయణ శ్రేష్ఠి గారు యున్ననువారు 40 మంది నేలయలో యాభిరము ననుసరింప నంగీకరించి.

బొంబాయి టంకపాలపనివాండ్ర సమ్మెకట్టు:— గతనెల 24 వ తేది బుధవారమునాడు పనివాండ్రు పనిలోనికి రాలేదు. ఆనాడు టంకశాల యూనుబడెను. ఆనాడు మధ్యాహ్నము నుమాను 80మంది చీనాబాబులూదోపిడిచేసిరి. ఒకడు కాజుముండి నుమాను యరీల వెలగల వస్తువుల సరహరించిరి. కొన్ని పండ్ల దుకాణములను గలభాదేనీ పండ్లకు తీసుకొనిపోయిరి. ఆ సంగతి తెలిసి పోలీసువారు చవటికి వెళ్లగా దోపిడిగాండ్లు కాల్యాజీరీద్రంకుకు పారిపోయి అచట కొన్నిమిశ్రము దుకాణములను దోచుకొనిరి. పోలీసువారు వారినిపెట్టుబడించిరి. గురిని పట్టుకొనిరి. తక్కినవారు నలుదిక్కులకును పారిపోయిరి. దోపిడిగాండ్లను తరుముటలో ప్రజలుగూడ పోలీసువారికి తోడ్పడిరి. ఈ దోపిడిగాండ్లు టంకపాలపనివాండ్రే యను వదంతి కలిగినది.

సంధిమహాసభ విశేషములు.

(నైటరు ఏ జి స్పీ)

ఇంగ్లండు

పార్లమెంటు-భరతవర్షము.

లండను, ఫిబ్రవరి 26:—పార్లమెంటునందు ప్రజాప్రతినిధిసభలో కర్నూలు యేటగాది ప్రత్యక్ష ప్రత్యక్షము నిచ్చుచు హిందూజాత రక్షకసేనకు బయలుగారు మహాసభలో కాలమునకు దగిల్చు జేతొక సేనకు రియూటబేయటకు హిందూజాతప్రభుత్వమువారు సూచించినందు, ఆ సేన నిర్మాణము విషయమున సమస్యలు పరిష్కరింపబడునట్లు జేతొక సేన ప్రస్తుతమునలే యేటందు బియ్యము ఫిషరుగారు చెప్పిరి.

లండనునందు భారతీయజన స్వార్థకచిన్నముని నిర్మించుటనుగూర్చి సర్ జాకోబు గారు రిడిగ్ ప్రశ్నకు ఫిషరుగారు ప్రత్యక్షము నిచ్చుచు ఈ విషయమున తమకేమియు తెలియరాలేదనియు, విషయము తెలిసికొనుటకు మహాసభకు చూపినదియు చెప్పిరి.

ఇంగ్లండునందు ఇండియాకు, ఇండియానందు ఇంగ్లండుకును బోవుటకు ప్రయాణపురేట్లు అధికము చేయబడుచున్నందున హిందూజాతమునకు దంకిటును మహాసభము గతిగనవి కర్నూలు యేటగాది చెప్పగా విల్సనుగారు ప్రత్యక్షము నిచ్చుచు ప్రయోజనీయ ప్రయాణపురేట్లు విషయమును గూర్చి విజ్ఞాపనలు సిప్పీంగు కంట్రోలరుకు చేయబడినవియు, తాత్కాలికసంధి మైనవిక ఈ సమస్య పురల యోచింపబడినవియు, అప్పటి స్థితులనుబట్టి ముగియుటకు తగ్గించు అవసరము గనబడలేదనియు, ఇటీవలగూడ యావిషయము యోచింపబడిన దనియు, త్వరలో యేదో యొక ప్రకటన గావింపబడుననియు చెప్పిరి.

ఎస్. పి. సింహా ప్రభువు

లండను, ఫిబ్రవరి 26:—సింహా ప్రభువుగారు ఇటీవల ఈ సాంప్రదాయాత్మకముగో పురువులసభయందు తమస్థానమున గైకొనిరి. ప్రయాణము చేయుటకు బదులువారు విశ్వాస హామీలులను ఇచ్చిరి. కాన్రెక్టు ప్రభువును, విలింగ్డు ప్రభువును వారిని సభయందు ప్రవేశపెట్టిరి. హిందూజాత సైనిక దళోద్ధృతియు కొండలు గ్యాలరీనందు యత్నమును తలకొంది.

మెసపోటమియా దాదానోస్ సభములు.

లండను, ఫిబ్రవరి 26:—పార్లమెంటునందు ప్రజాప్రతినిధి సభలో బెల్లేగ్గారికి ప్రత్యక్షము నిచ్చుచు బోస్ట్ గారు ప్రస్తుతము దాదానోస్ మెసపోటమియా విషయ విచారకసంఘముల సాక్ష్యములను ప్రకటించుట ప్రజాజేతును నకు సరిగనుండ దని ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించి రియూ, సంధి యేర్పడిన వెనుక ప్రభుత్వమువారు ఈ విషయమును ముగియ యోచించెద రనియు చెప్పిరి.

కీ. శే. లగు అమీరుగారు.

లండను, ఫిబ్రవరి 27:—ప్రభువుల చుదిరయన లేమింగ్లను ప్రభువుగారికి ప్రత్యక్షము మొసగుచు కర్ణాట ప్రభువుగారిట్లు చెప్పిరి. కీ. శే. లగు అమీరుగారు కాబూలు సమీపమున క్యాంపుజేసినపుడు క్రిందటి 20-వ తేదీనాటి ఉదయమున నే ఎరకోలోనికి జొరబడి ఆతని గుండ్లతో కల్పి చంపిరి. కత్తితోగూడ పోదించి, ఆతనిని కుటుంబీకు లాకమును కాబూలునకు గొంపోయిరి. ఏకారణమునన నతడు చంపబడినో తెలియజున్నది. కర్ణాట ప్రభువుగారికి రాజధాని విశేషముగ గొనియాడిరి. బ్రిటను అప్పకస్థానముల స్వార్థక ప్రభువులకు గాని స్నేహపాంథకమునకు గాని ఎట్టి అంతరాయమైన గలగునని తలంపుటకు మీలెను.

లండను, ఫిబ్రవరి 28:—వార్తాత్మక లన్నియు అమీరుగారి చరితమున సంక్రమముగ పుకడించి ఆతనికి బ్రిటను నందు గల అభిమానమును కీర్తించినది. ఆతని మరణమునకు మధ్య తూర్పుజేతములో కొంత అంధోళమునకు కారణముగానోవునని అది వ్రాయుచున్నది. అమీరుగారు వారికొడి మరదానంతరము రాజ్యమునకు వచ్చి కర్ణాట పలువురు పలు

విధముల చెడుగునూచుట జేసిరి. ఆవన్నియు నిష్పాదనిధములుగ మారిరి. అట్లు మారుతెంతయు సంతోషకరము. ప్రస్తుత స్థితి హాయిగ పరిష్కరింపబడు నటులు కది ప్రబల తార్కాణముని మైపు తలంచుచున్నది.

అలహాబాదు, మార్చి 1—అప్పకస్థాన వ్యవహారములను గూర్చి పయనించు ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. అమానుల్లా ఖానుగారు జలాబాదునకు బోవుమందగా మార్గ మధ్యమున తొడి మరణవార్త నతనికి తెలిసెను. అంతట నతడు మరల వెనుకకు తిరిగెను. మాబిల్లా నెహరో చంపివేయుటకులనన, ద్రోహి పట్టుపడకుండుటకులనన, రాజ్యము మంచి బలతర్రమును వారిహాస్తగతముగ నుండలయు నని కాబూలులో సంకలును తలంచిరి. ఆతలంపు ప్రకారము అమానుల్లా ఖాను గారు రమీరుగ ప్రకటించబడిరి. అసీయును డెట్టి అల్లకల్లోలమునకు లోకదని అప్పకస్థానమునందు సమాచారము తెలియుచున్నది.

అప్పకస్థాన ఆమీరు

అమానుల్లాఖానుగారు జలాబాదునకు వెళ్లుమందగా తండ్రిగారకు హాబిల్లాఖాను గారి హామీవార్త తెలిసినందున అమానుల్లాఖానుగారు మరల వెనుకకువచ్చిరి. హాబిల్లాఖాను గారిని హామీజేసిన వాంతికుని ఎవరిని పట్టుకొనబడుటచే ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహకులు సమర్థముగా నుండలనను భావము ప్రజలలో పడిక మైనది. ఆకారణముననే అమానుల్లాఖాను గారిని అమీరుగా ప్రకటించిరి. కలవరముగారి రక్తపాతముగాని జరుగలేదని తెలియుచున్నది.

లండను, ఫిబ్రవరి 26:—ప్రజల మందిరమున యేటగా రిట్లు ప్రశ్నించిరి. గర్నూ మెంటు ఉద్యోగము చేయుచుండిన ఇండియను ఆర్మీరిజిస్ట్రు ఆఫీసులు ఇంగ్లండునందలి ముఖపటి పనులను జేసికొను నిమిత్తము మరణపుడు వారికి మొట్టమొదటనే రహదారి చీల్చివలదువా? అందులకు ప్రత్యక్షము నిచ్చుచు ఫిషరు గారిట్లు చెప్పిరి. బ్రాన్సుపోర్టు సర్వీసు ప్రస్తుతము ఇండియా మంత్రిగారి స్వాధీనమునలేదు. వారికి మాత్ర మట్లు చేయవలయుననియే కోరిక గాని ప్రయాణ హక్కులు గలవారికి ముందు రహదారి చీల్చి నియమలయును గావున అట్లు చేసిన వెనుక మీకింకాద రహదారి చీల్చి సొసగుటకు తావుండదు. అందులను వారికోరికలే అండ్లు నిచ్చినను ఆకారణము గలగుట తప్ప వేరు ప్రయోజన ముండదు.

బొంబాయి ఆరోగ్యమును గూర్చి దొంతరము వారు తగిన జాగ్రత్త తీసికొనునట్లు హెచ్చరించెదరా యను ప్రశ్న కిదివరకే అచటి ప్రభుత్వముగా రివిషయమున చాల అభిమానముతో పని చేయుచున్నారని ఫిషరుగారు చెప్పిరి.

బ్రిటిషు కార్మికుల సమ్మెకట్టు.

గని కనివారల సమ్మెకట్టు.

లండను, ఫిబ్రవరి 27:—గ్రేటుబ్రిటనునందలి గనిపని వాండ్రు సంఘప్రతినిధు లండను సభజేసి సమ్మెకట్టును మార్చి 22-వ తేదీవరకు, అనగా కమిషను వారి నివేదిక తెలిసిన రెండు దినములవరకు ప్రకటింప వలదని తీర్మానించిరి.

దొరతనమువారికి హెచ్చరిక.

లండను, ఫిబ్రవరి 27:—వెస్టుమిడ్లెండ్లో కార్మికసభ సమావేశముకాగా, ప్రస్తుత విషయజీతిన పరిశీలించునిమిత్తము కార్మికప్రతినిధులను, యజమానుల ప్రతినిధులను (క్రీలు సహితముగ) ఒక సంఘముగా నేర్పరచవలసినదనియు, అటు పిమ్మట సొక జాతీయ పారిశ్రామికసభను నెలకొల్పవలసిన దనియు అర్థహెండర్సుగా రొకతీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. బ్రిటిషు ఎలయన్సులో అన్ని పుత్రములకు ప్రాతినిధ్య మియబడలేదు. అందులను ప్రస్తుతసమస్యలకు పరిష్కరించుటకు యజమాను లొక 30 గురు ప్రతినిధులను కార్మికు లొక 30 గురు ప్రతినిధులను నియమించి బాగుగ నుండగల దని హెండర్సుగారు దొరతనమువారిని హెచ్చరించిరి. ప్రేమ్సు యూనియను కాలెగ్రసు అభ్యుదయ పుట్ట బిచ్చంగుగా దాని బలపరచిరి.

అసంతృప్తి భూతమును తగచుటయును.

సభలో నిర్విక ఈ సభ్యాసముల యందలి దూరదృష్టి యంతయు రాజకీయ కాలత్యమును ప్రశంసించుచు లాగుడు బార్లి గారిట్లు చెప్పిరి. వక్రము ప్రస్తుత వ్యవస్థలను బాగుగ తర్కించి జేతముయొక్క వస్తువంతద లవంతయును కానని బాగుగ తెలియబరయుట ప్రశంసనీయును. జాతీయ కర్మాగారములగోరు యుగముగ తీర్చినది. ఏదియో పనిని జేయుటయును గదాయకు బుద్ధితో పనిచేయుట నిరర్థకము. జర్మనీ సంధి ప్రక్రియలో సంధిచేసిన వెనుక, అనగా తిరిగి యుద్ధము జరుగదని నిశ్చయించుబడిన వెనుక గాని ఈ కష్టస్థితి తొలగ జాలదు ఇంక కొలదివారముల లోపలనే సంధి ఏర్పాటు లన్నియు ముగియునని తాము తలంచుచున్నాము. యుద్ధానంతరము పరిశ్రమలన్నియు ముగియ యాప్రకారముగ పని నారంభించునని తాను తలచియుండెను. అందుల కడ్డముగ పారిశ్రామికా సంస్కృతిభూత ము తెంచినది. పరిశ్రమలు తిరిగి యభివృద్ధి చెందవలయు ననిన నీ భూతముల నిపును పారలదోవలయును. వక్రముని విశ్వాసమును కార్మికు ని విశ్వాసమును మరల స్థాపింపబడవలయును. అయినను అనుమానము తొలగిపోవుటకు మాకుగ నభివృద్ధి నొందుచున్నట్లు న్నుది. ఇవిప్రకటనలు తప్పినములున్నవి. యజమానులు కార్మికులకు వెక్కుడు విశ్వాసము నుంచవలయును. కార్మికుల అభిరుచి బాగుగనుండిన గాని పరిశ్రమ అభివృద్ధి నొందజాలవు జేత మంతటను లోకజ్ఞానము గలవారలు విశేషముగ నున్నారు. మనమున్నటికంటె ముఖ్యముగ కార్యపరతంత్రులము. అట్లుగుట చేత కార్మికు లింక ముందు తిమయ జమానులతో మనము నిచ్చి మాట్లాడ వలయును. తేవున్న పనివాడి తన మభివృద్ధి నొందజాలను. అట్లుగుటచే మనము బాగుగ క్రద్దపడించి వెంటనే మన పరిశ్రమల నభివృద్ధి నొందింపవలయును. ఇదియే యుద్ధము చుటకు బోధించిన పరమోపజేతము. యజమాని తెలివైనవాడగునెడల పనివాడికి మంచి లాభము కలుగునట్లు తప్పకుండ జూడగలడు. పారిశ్రామిక కలహములందు దొరతనము వారు నిష్పక్షపాత బుద్ధితో జేసి యులందరికిని లాభముగ నుండునట్లు పని నొనరింప వలయును.

పారిశ్రామికాంధోళన మేల గలిగినదియు పరిశోధించు నిమిత్త మొకసంఘమును నెలకొల్పు వలయునని హెండర్సుగారు చెప్పిననుచున చాలప్రశస్తయుగనున్నది. వారునిరోధభావమున నెడబడుటకు యుద్ధాపనికి చేయుట మంచిది. మద కింతులన నేపనియు జరుగక అసంభావ మెక్కడ గలగునో యని తన భయము. గ్రేటు బ్రిట నిట్టి యలసభావమును పనిచేయక నిలచిపోయె నని ప్రాప్య అమెరికాకును నిలచిపోవును. అంతట చాలకణిస్థితి సంభవించును. మన మైకమత్తములననే విజయము నొందితిమి. (ఉత్సాహము) సంధిసమయమున గూడ మన మైకమత్తమునే గలిగియుండుము గాక! అట్లు వికారత్య భావముననుమేని ఇదివరకన్నదును జూడనంతటి అభివృద్ధిని మనము పొందగలగుదుము. (ఉత్సాహము.) ఈ మహాంతికన నేక కారణములు బున్నవి. ఇక ముందున్న తర్రుగు జీవితము ననుభవించ వలయునని కార్మికుల యభిప్రాయము. అది యెంత మాత్ర మస్వాభావికముకాదు. జేతము లంద రివిషయమున వారిలో నేకభవింతును. చాలయని కార్మికులు తలంచిన దాని కంటెను యజమాను తెక్కుడు సౌకర్యములను గల్పించెదరని తన నమ్మకము.

పిమ్మట సభ్యులు హెండర్సుగారి తీర్మానముపై సభ్యుల యభిప్రాయమును గోరె. వారిలో పనేయు తిగ్గా నము నంగీ కరించిరి. పిమ్మట ప్రత్యేకసంఘమునకు నుమ్మజేసి సభ్యుల నెక్కుకొనుటకు పునర్వత్తుములు జరిగెను.

సర్ ఎఫ్. జె. విల్సనుగారు

లండను, ఫిబ్రవరి 28:—సర్ ఎఫ్. జె. విల్సనుగారు తన ఉద్యోగమును విరమించుచున్నారని కబెట్టునందు ప్రకటించబడినది.

కోకోపాడి యెగుమతి

లండను, ఫిబ్రవరి 28:—అన్నివోట్లకును కోకోపాడిని పంపుటకు లైసెన్సులు ఈయబడుచున్న రని యుద్ధ వ్యాపారకాఖవారు ప్రకటించిరి.

లండను, ఫిబ్రవరి 28:—సర్ అంధ్రాప్రదేశ్ గారు మరణించిరి తెలియుచున్నది.

అధ్యక్షురాలు ఆంధ్రోపశ్యాసమయర పిమ్మట సభ
ముగిసెను.

వృత్తాంతములు.

దర్శనముగా రాజాగారు:—వర్షభారత భూస్వామి...

సర్దార్ కాంత రాజగారు సి. ఎస్. వి. గారి కేరఫీలి...

ప్రేమరు కేపు 100 & 20 వంతున తగ్గించుట:—ఇండియా...

కేరఫీలి అను నాటకమున ప్రా. పి. థియేటరు యజమాని...

సామాజ్య కాసనభ:—ఈ నెల 5 వ తేదీతో రాతి...

జనవరి 4 తేదీని పంపబడిన ప్రకటనమున తెంగాలు...

సరస్వతివిగ్రహము కేసు:—జాన్సముగారు సరస్వతి...

కలకత్తా వెళ్లు రైడింగు రైజిమెంటువారి సార్జంటు...

ఉద్యోగి - మీ రెండుకు పనిమాని చేసి, కట్టుకట్టి నాకు?

పాక మ్య - ఏమండోయి? పనిమాదచ్చారా ఏమిటి?

ఉండెను. జనవరి 1-వ తేదీని మద్రాసు దావాదారుడు వెల్టె...

అంగారా కాసనభ:—5 వ తేదీ యువకులకు గోవా...

“పారిశ్రమికవిద్య వాణిజ్యవిద్య”

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుడు:

ఆయా, ప్రాచీనకాలమున పునరుత్పన్న కార్యములు...

అట్లుంటే బెవాద శ్రీకృష్ణకావరమేశ్వరి విష్ణు...

బెవాద } గౌరవనీయ కార్యదర్శి.

Theft of a Trunk.

A Eurasian Sent to Jail.

POONA, March 5.

Sergt. Joseph Hanson alias J. Smith of West Riding...

ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయమున వెలకుదొరకు పుస్తకముల జాబితా.

1. ఆంధ్రప్రదేశ్ సంవత్సరాది సంచికలు.

Table with 3 columns: Book Name, Price, and Remarks. Includes titles like 'ఆంధ్ర చరిత్ర' and 'ఆంధ్ర భూగోళము'.

2. ఆంధ్రోద్యమము.

ఇందు ఆంధ్రమున సభాభ్యుదయమున...

3. ఆంధ్రసర్వకళాశాల: విద్యాప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీ మతి కట్టమంచి రామలింగ రెడ్డి...

4. ఆత్మజ్ఞానము.

దయ్యముల సద్భావము గురించిన కాశ్రీ...

జీరునామ:

ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము హస్తాంకు 212 ముద్రాను.

Latest Telegrams.

Mr. Munshiram's Letter.

BOMBAY, March 6. Mr. Munshiram, late Governor and Principal of Kangri...

J. N. Roy Disclaims Association.

CALCUTTA, March 6. Messrs. J. N. Roy and B. C. Chatterjee disclaim...

CALCUTTA, March 6. Mr. Swinhoe, Chief Presidency Magistrate of Calcutta...

The Labour Conference.

Warning to Government.

LONDON, February 27. At the Labour Conference at Westminster, Mr. Arthur Henderson moved a resolution for the appointment of a Committee of employers and employees, including women to consider the present crisis and subsequently the appointment of a National Industrial Council. He warned the Conference to remember that all the industries were not represented by the Triple Alliance and therefore, suggested the appointment of a temporary Committee consisting of thirty each from the employers and the employees to deal with the existing problems.

Mr. Stuart Bunting, Chairman, Trades Union Congress seconded the resolution. He declared that this was not an attempt to side track the negotiations at present proceeding between the Government and any particular trade.

Spectre of Unrest Must be Abolished.

Mr. Lloyd George, after paying a tribute to the saving note of statesmanship in the speeches at the Conference and the desire to find a solution of besetting problems and uttering a warning that the resources of the country were not unlimited, declared that the demand for National Factories had passed away. It was useless to undertake work for the purpose of making work. The blockade could not be removed until Germany signed the Peace Treaty, which would make war impossible. He was very hopeful that the preliminaries of peace would be signed within the next few weeks. The Premier declared that gradually the spectre of industrial unrest which was preventing the industrial machine from being restored, must be abolished and the confidence of the trader and the worker must be restored, if the chariot of commerce were to be restarted. But the atmosphere of suspicion was thickening instead of clearing. There were faults on both sides. The employers must trust the workers more. Industry could not thrive unless the workers had an interest in it. There was plenty of common-sense in the country and in the end we were a practical people. He, therefore, appealed to the employers to be more frank with their employees. There could be no improved welfare without improved efficiency, and we must tighten up and quicken our industries as the war had taught us to do. The wise employer would see that the worker got a fair share of the profits. It was the business of the State to be impartial in an industrial dispute and guard the interest of the whole community.

"Let us Have Unity."

The Premier welcomed Mr. Henderson's suggestion for a Committee of Enquiry into industrial unrest and its causes, and he urged them to act before they separated. He dreaded stagnation. If Great Britain stood still, France and America would stand still, and a catastrophe would follow. We had won the war by unity. (Loud cheers.) Let us have the same unity in peace. Thus would we make this country one the like of which had never been seen before. (Loud cheers.) The Premier said there were other contributory causes to the unrest. The workers naturally aspired to secure a higher and better standard of life in future and the whole nation would sympathise with their aspiration. He was convinced that employers were prepared to go further than most workmen imagined.

The Chairman then put Mr. Henderson's resolution, which was declared carried by a large majority. Steps were then taken to select thirty names each for the Committee.

Mesopot and Dardanelles Commissions.

LONDON, February 26. In the House of Commons, replying to Mr. Bellairs, Mr. Boser Law reiterated that the Government had decided that it was not in the public interest to publish the evidence of the Mesopotamia and Dardanelles Commissions at present, but that the Government would reconsider the matter when peace was concluded.

Holland and Disarmament.

LONDON, February 26. THE HAGUE:—In the Second Chamber of States-General, the War Minister, replying to a question during the debate on Army estimates, said that disarmament would at present be most dangerous. The Army must be prepared against any attempts to annex parts of Holland. Partial demobilisation did not mean that Holland would have to allow Limburg or Dutch Flanders to be torn like fleece from the sheep.

Sir F. J. Aylmer Retires.

LONDON, February 26. The "Gazette" announces the retirement of Sir F. J. Aylmer.

Home Passage Rates.

Question in the Commons.

LONDON, February 26. In the House of Commons Colonel Yate drew attention of the indignation felt throughout India at the excessive passage rates to and from England.

Mr. Wilson replied that representations as regards passenger rates had been made to the Shipping Controller and the question had been reviewed after the armistice, but circumstances did not warrant reductions being made. The matter had been considered again recently, and an announcement would be made shortly in this connection.

Considerate Treatment by British.

LONDON, February 25. COPENHAGEN:—A message from Berlin says that General Von Lettow Vorbeck, in an interview with a representative of the Wolff Bureau, said he wished to declare that the treatment accorded himself and his men by the British, especially during the homeward journey, was most considerate and tactful.

India in Parliament.

Indian Defence Force.

LONDON, February 26. In the House of Commons, replying to Colonel Yate, Mr. Fisher stated that the Government of India proposed to constitute a force to replace the Indian Defence Force with modifications suitable to post-war conditions. Pending settlement of questions connected with the constitution, organization and training of this new force, the Defence Force would, he said, be continued in its present form.

Indian Memorial in London.

Replying to Sir John Raza, regarding the proposed Indian Memorial in London, Mr. Fisher said that he had no information about it and he would be glad to receive particulars.

Indian Army Reserve Officers.

LONDON, February 26. In the House of Commons, Mr. Yate asked "Will Indian Army reserve officers belonging to Government Department in India be granted indulgence passages to England on returning to civil duties?" Mr. Fisher replied that transport service was not at present under control of the Secretary of State who sympathised with the object in view but he advised that pressure on accommodation was likely to be so heavy that after satisfying prior claims little or no room would be available for these officers. The announcement of their eligibility of indulgence passages would therefore only lead to disappointment.

Sanitary Condition of Bombay.

Mr. "Waterson": Will the Secretary of State ask Bombay Government to take up the question of sanitary condition of Bombay and stop dumping cow manure in the city? Mr. Fisher replied that the Mr. Montagu would bring the suggestion to notice of Bombay Government. It was understood that local authorities were giving earnest attention to the sanitary condition of the city of Bombay.

Serious Political Situation in Spain.

Threatened Strikes in Provinces.

LONDON, February 25. Serious Industrial Political situation has arisen in Spain. Sitting of Cortes has been suspended indefinitely in order to enable the Government to devote itself to questions of public order. The situation is especially serious in Barcelona and strikes are threatened in various provinces not ably Lerida where constitutional guarantees have been suspended other reasons for the suspension of Cortes are obstructionist attitude of certain deputies apparently in connection with the agitation for Cartagenian Autonomy and Government desire that certain very important questions especially Morocco should not be discussed by Cortes while subject of negotiation with foreign powers.

Java Sugar Industry.

LONDON, March 4. WILTHEVREDEN:—The People's Council of Java has defeated, by twenty votes to ten, the Social Democratic motion, urging a decrease of the sugar plantation area by twenty-five percent. This is a great victory for the sugar industry.

Lord Sinha.

LONDON, February 25. Lord Sinha took his seat in the House of Lords to-day with the traditional ceremonial, but instead of taking the oath he affirmed. The sponsors were Lord Islington and Lord Carmichael. A number of Indian Staff Officers watched the ceremony from the diplomatic gallery.

Export of Cocoa Powder.

LONDON, February 26. The War Trade Department announces that licenses are now being freely granted for the export of Cocoa Powder to all destinations.

Empire Cotton Trade Committee.

Various Schemes Discussed.

LONDON, February 26. A Private Meeting of Empire Cotton Trade Committee of the Board of Trade was held yesterday, Sir Henry Birkenhead presiding. Various schemes for cultivation of cotton within the Empire were discussed at length. Professor W. Roberts gave evidence regard in the prospects of successful cultivation of cotton in India which he regarded as a very favourable field of industry.

Freedom of East Borneo.

Lord Willingdon's Speech.

LONDON, February 26. Lord Willingdon accepting the freedom of East Borneo in recognition of his services as the Governor of Bombay, said, he considered it a message to Bombay people on congratulations on the splendid service they had given during the war. He assured the company, that without close co-operation of the two races in the presidency, His and Lady Willingdon's efforts would have been unavailing. Speaking at a subsequent luncheon Lord Willingdon forecasted heavier responsibilities of the Empire after the Peace Conference. He said that India, the vast majority of whose people were staunch and loyal would be the axis of the Empire in East for her steadfastness, especially through the war India deserved that measure of progress and advance which was absolutely essential to give Indians confidence in people at home.

Obituary.

LONDON, February 26th.—The death is announced of Sir Andrew Fraser.

Maharaja of Darbhanga is arriving on the 7th in connection with the All-India Landholders Deputation.

The Late Amir.

Newspaper Apprehension.

LONDON, February 25. The newspapers generally publish memoirs of the late Amir and pay tribute to his loyalty to Great Britain and express the apprehension that his death will have an unsettling effect on the Middle East. The "Times" however, thinks that the happy falsification of the dismal prophecies made when the late Amir succeeded his father, encourage the hope of a happy solution of the present problem.

The Successor.

ALLAHABAD, March 5. In connection with the affairs in Afghanistan the "Pioneer" writes:—It seems that Amanullah Khan was on his way to Jalalabad when the news of his father's death reached him, and he thereupon turned back and the feeling created at Kabul by the murder of His late Majesty Habibulla and the failure to arrest any one for complicity in the crime, led to a general desire that the Government should be placed in stronger hands and Amanullah Khan was accordingly proclaimed the Amir. Reports from Afghanistan indicate no bloodshed or disturbance has occurred there.

Steamer Fares.

Twenty per cent. Reduction.

BOMBAY, March 5. Messrs. Mackinnon Mackenzie and Co., Agents of the P. and O. and B. I. S. N. Companies, inform the public that they have been advised by their London Directors that a reduction of 20 per cent. is to be made from the present homeward passage fares from India, and Ceylon and this reduction will come into force by all steamers sailing after the 1st March. The issue of return tickets on the home line at a single fare and a half is to be resumed.

Mr. Gandhi Arrives.

DELHI, March 5. Mr. Gandhi arrived at Delhi on Tuesday night from Bombay to see H. E. the Viceroy. Pandit Madan Mohan Malaviya and others met him at the station.

Saraswati Incident.

CALCUTTA, March 5. In the case brought by Jitendralal Banerjee, as representative of the Hindu community, for throwing the image of Saraswati into the dust bin and thereby defiling an object held sacred by the Hindus. Mr. Johnson appeared this morning before Mr. Kaya, the Presidency Magistrate, and offered an apology, admitting that his conduct was unjustifiable and expressing his regret for offending the feelings of the Hindu community though unintentionally. The complainant accepted the apology and the case terminated. The presidency Magistrate, addressing Mr. Johnson, said that his conduct in throwing the image of Saraswati in the dust bin did not reflect any credit on his intelligence, and that it was magnanimous on the part of the prosecution to have accepted the apology.

Bombay Mint Strike.

Lock-out Threatened.

BOMBAY, March 5. On Tuesday the employees of H. M. Mint, Bombay, did not return to work, and the Mint remained closed. About thirty men believed to be Mint strikers indulged in a little looting on Tuesday afternoon when they set upon some hosiery shops on the China bazaar and goods worth about Rs. 50 from one shop were removed. The looters also overturned some fruit baskets belonging to hawkers and helped themselves to the fruit. The Police on receipt of information hurried to the scene and gave chase to the looters who ran towards Kalbadevi Road and again looted some sweetmeat shops at the latter place. They were pursued by the Police and six men have been arrested, the rest having dispersed in different directions. The public also helped the Police in dispersing the looters and arresting six men.

The Bombay Share Market.

BOMBAY, March 5. The Bombay cotton market continues weak. On Tuesday morning the Marwari Bazar opened at Rs. 474 for fully good Broach April, May and with slight fluctuations gradually declined to Rs. 463-4. After improving to Rs. 467 68 the price gave way to Rs. 462 and the bazaar closed steadier at Rs. 467. At Colaba the rate opened at Rs. 462 and declined to Rs. 461, there being no strength in the market and free sellers. The market closed quiet at Rs. 456-7. Ready cotton is easier with little enquiry. Prices have declined. The market all round has been depressed and nervous.

The Bengal Council.

Financial Statement.

CALCUTTA, March 5. A meeting of the Legislative Council was held this morning, Lord Ronaldsday, presiding, when the Financial Statement of the Government of Bengal for 1919-20 was introduced. The Budget estimate provides an opening balance of Rs. 3,66,02,000 and receipts estimated during the year amount to Rs. 7,46,83,000, making a total Rs. 10,92,85,000. The total expenditure is estimated at Rs. 7,70,62,000, leaving a closing balance of Rs. 3,22,23,000. Owing to the decision of the Government of India to impose an excess profits tax with effect from the 1st April, 1918, there will be remission given in respect to amounts paid as excess profits duty. This loss is estimated to amount to Rs. 29,50,000. The loss in receipts on account of exemption of incomes below Rs. 2,000 per annum from assessment of income-tax is estimated at Rs. 3,00,000. In order to make good the loss on provincial revenues an assignment of an equivalent amount will be made by the Government of India in the accounts of 1918-20. The estimate under transfers will thus stand at Rs. 3,15,900.

Pulaya Mass Meeting.

Dewan's Address.

TRIVANDRUM, March 4.

At a Pulaya Mass Meeting in Trivandrum held at the Victoria Jubilee Town Hall Dewan Bahadur M. Krishna Nair, the Dewan presiding there was a large attendance of gentlemen from the higher caste. The president addressing them in Malayalam said that that was the fourth time he presided over such a function and that he would always be looking forward to help them at similar functions and do what he could to promote their cause because the first step was to meet them direct and know from them, their wants and grievances. He asked them to realise the significance of so many gentlemen of all castes and communities being present at the meeting officials, vakils, merchants etc., who wanted to show their sympathy with the cause they have so much at heart viz the elevation of the "Depressed" classes.

Mr. Mahadeva Iyer, Chief Secretary to Government in the course of his Malayalam speech, told them that their object in coming there was to show their practical sympathy with the aspiration of the Pulayas and help them with advice and guidance. He asked them to recollect what their position was some 10 or 15 years ago and consider whether such a meeting now would have been possible but for the liberal generous and genuine feeling of sympathy which flowed from His Highness the Maharaja and which formed the unshakable basis of the enlightened policy of His Highness Government to ameliorate their condition in all possible ways. He explained the various steps in detail taken by His Highness Government to improve their hard lot. The Government he said while ready to uplift them, could go only a certain length and could do nothing which would be against the cherished sentiments and long established customs and usages of the people. They should first try to secure the support of the other communities so that the cause might have a solid basis. So they would do well always to maintain happy relations with them and to do nothing which would disturb such cordial relations. The speaker assured them of the living sympathy and active support of other communities and wished them all success.

The Dewan in addressing the Pulayas pointed out to them the great significance of the presence of the prominent gentlemen of high caste non-officials and officials who had gathered there. It was sufficient testimony to their large minded sympathy to see that the pulayas also progressed in the social and economic scale, so that they may not be a drag upon the society. In fact their advancement had not come from within. It was largely due to the generous and selfless work of the men of other communities. The first workers in the field of reclamation have often said that the community itself in the beginning resisted incursion of new ideas of cleanliness, etc. It was the persistence of these heroic pioneers that broke down the barriers of conservatism among the Pulayas themselves. There was much misunderstanding among them. It has not yet completely died away even now. They must have absolute faith in the purpose of Government, and they must have also absolute faith in the sincerity of workers of the higher castes who so selflessly toil for them. They should not be carried away by the absurd rumors that the unthinking and unknowing people set up. Even the best of them did not know the whole of what the Government has been able to do. In the assembly, one of their representatives said that the Government have not been doing anything to redeem their promise in the G. O. regarding the registry of lands to Pulayas. He has already explained that the statement was absolutely false. In the Quilon division alone over 5,000 acres of land had been registered in the name of Pulayas in accordance with the G. O. during the past 16 months. The Government never lagged behind in their promise. For he sincerely believed that it was a great material and economic loss to the State when thousands of its most hardworking subjects are in abject condition of illiteracy, poverty and ignorance. The condition of things should no longer continue. It is to the interest of the Government to allow their citizens of all grades to grow to their full stature. In their attitude towards the other communities they should be courteous and loving. They should never come into collision with them, for they should particularly bear in mind that without their help and co-operation, Government would themselves be able to do very little. Another point was that they should be law-abiding. There was no use in going to a court of law for the man who can spare the last cash wine. The Pulayas were poor. So he would advise them not to go to law courts. The president briefly reviewed the wonderful progress that the community has made during the few years. Most of their children, both boys and girls, were in schools now. Some 15 years ago no one could have dreamed that a Pulaya child would be admitted in a school. At first there was stout opposition. But it has completely worn away. Now Pulayas have admission in most schools of the state and the children under instruction in recognised and unrecognised schools together was about 20,000. They were once attached to land as serfs; but now they have ownership and permanency of land holding. They were growing rapidly in importance and they have got their representative in the popular assembly, who in the Assembly hall were actually rubbing shoulders with the other orthodox caste people. The next point that he would like to mention to them was that they should be neat and tidy, for neatness will make them agreeable in any company. They must also cultivate a spirit of tolerance and forbearance. They must be strictly honest and just to their neighbours. They should not speak falsehood to gain any object. Above all, they should not be cruel towards cattle, the wealth of the agriculturist and of the country. They are mostly in the hands of the Pulayas. They should tend them like their own children. The Dewan advised them to give up drinking and other bad habits, which would lead them to quarrel and fight.

Maximum Price of Silver.

LONDON, February 27.

The treasury has fixed the maximum price of silver bullion in United Kingdom at 4½ per standard ounce from February 20th.

Rowlatt Bills.

The Passive Resistance

Movement.

CALCUTTA, March 4.

At a Conference held to-day under the Presidency of Mr. B. Chakravarti and attended by Messrs. Fazlul Huq, Abdul Kader, J. N. Roy, P. C. Chatterjee, Birendra Nath Sanyal, Jitendra Nath Banerjee and fourteen others, it was resolved to send the following telegram to Mr. Gandhi, Pandit Maaviya, Mr. Kelkar, and Mrs. Besant:—We in Bengal are with you on principle of passive resistance and suggest an emergent meeting of the All-India Congress Committee at a central place to decide what from our concerted action should take against Rowlatt Bills.

Signed by Swami.

Sriyasi Shrotracharya, lately Mahatma Murahimaji of the Gurukul Kangri has signed Mr. Gandhi's "Satyagraha" pledge.

Select Committee Concluded Sitting.

Nationalist Members Absented.

DELHI, March 5.

The Select committee on Criminal Law Amendment Bill (Rowlatt) completed its sittings to-day and the report will be ready before the end of this week. Pandit Malaviya, Messrs. Khaparde and Patel have withdrawn from the committee and did not attend to-day. Interest in the budget is not very keen this year. Mr. Sarma will bring in a number of resolutions relating to financial and economic conditions during the committee stage of the budget. Mr. Chanda has a resolution relating to Delhi province.

Infringement of Copyright.

Decree Given and Damages Awarded.

CALCUTTA, March 5.

At the High Court to-day Justice Choudhuri delivered judgment in the suit in which damage was claimed for alleged infringement of copyright of a theatrical play called "Kinnori". In this case Mr. Upendra Kumar Mitter, proprietor of Minerva Theatre sued Giri Mohun Mullick, Proprietor of Star Theatre claiming damages of Rs. 3,000 for staging "Kinnori". The Judge held that the writer of the play was in employment of the plaintiff under a contract of service and he wrote the play in course of such employment. The plaintiff was entitled to copyright of the book and to right of performance of play in his theatre. His Lordship decreed the suit and awarded damages against the defendant to the extent of Rs. 1,000.

The People's Bank.

LAHORE, March 5.

A meeting of contributors of the Peoples Bank in order to ascertain their wishes with regard to certain matter connected with winding up was held this evening under the presidency of Mr. Billimoria, liquidator. The meeting resolved that after paying 17 annas to the creditors of both banks in the manner agreed upon at yesterday's meeting all remaining assets after meeting due charges of liquidation be appropriated for the benefit of the contributors of both Peoples and Amritsar Banks. Certain arrangements were proposed for discharging the claims of fully paid preference and partly paid shareholders. The meeting also expressed the wish that Mr. Billimoria might amicably settle the dispute about the remuneration of previous liquidators whose appeals were pending before the Privy Council. The shareholders also recommended that with a view to prevent wastage of assets and encourage Indian banking that Billimoria might take steps for reconstruction of the bank with the Hon'ble Chief Courts permission.

High Price of Rice.

Trouble Apprehended at Calicut.

CALICUT, March 4.

This afternoon large crowds poured into the bazaar and the news spread that rice godowns and bazaars were going to be looted, as a protest against the action of merchants and dealers in selling rice at Rs. 2 and more per bag than the prices notified by the authorities. The Calicut Town Police were the first to reach the scene and managed to hold the situation, until strong bodies of the Reserve Police came up, as also Mr. P. Macquoen, Additional District Magistrate, Messrs. K. N. Choyikutty and Ammu, Sahib, Deputy Collectors, and other officials, who took the opportunity of impressing upon merchants their accountability for any trouble which might arise through profiteering. In the presence of the officials, some hundreds of bags of rice were sold at the licensed rate. Precautions for preventing trouble are being maintained. The District Magistrate has again notified that failure to limit profits to eight annas per bag will render licensed dealers liable to have their licenses cancelled.

Burma Rice Market.

RANGOON, March 5.

The rice market which was closed yesterday was week to-day, brokers being downhearted over the present position and future prospects. And the closing was March Rs. 304 April Rs. 318, May Rs. 325, three months Rs. 338. But no business was done, millers waiting Rs. 10 above these rates. Bombay C. I. F. business has apparently stopped. But a new deal was done in C. I. F. Calcutta at Rs. 10 9-6 per bag of 165 pounds; which is three annas six pices above Calcutta control rate of Rs. 10-6-0. No fresh licenses have been issued and no new freights available. Millers sold Meadone S. Q. at Rs. 340 for delivery after 10th April and Rs. 335 for delivery after 20th March. Two thousand bags of sixteen pats broken rice were sold at Rs. 357-8-0 for March delivery and the same quantity for April delivery at Rs. 270. The speculators price for small mills is Rs. 322-8-0-322-9-0 spata cargo rice Rs. 250.

The League of Nations.

America Must Join.

LONDON, February 27.

WASHINGTON:—President Wilson to-day discussed the League of Nations for some time with the Foreign Relations Committee of Congress, when he told that unless the United States entered the League, the League would fail and chaos result in Europe. The President denied that the League of Nations meant curtailment of the powers of Congress to declare war. He said the strength of the League would rest upon the friendship and good will of America, Great Britain, France, Italy and Japan; and that a serious trouble between them was unthinkable. The provision for disarmament would not interfere with military training. The President did not represent internal economic relation, like immigration, as within the jurisdiction of the League. He said Ireland would not have a vote in the League at present. The Irish question was one for a later solution between Ireland and Great Britain. The Monroe Doctrine would be guaranteed by all members of the League.

Republican Opposition.

LONDON, February 28.

WASHINGTON:—In the Senate Mr. Lodge the Republican leader voiced the American republican opposition to the League of Nations contending, that the League contravened Monroe Doctrine and would involve America in all foreign disputes, would substitute internationalism for nationalism and would be of benefit principally to Europe.

Statement issued at White House denies, on behalf of President Wilson, reference attributed to him yesterday regarding the Irish vote in the League of Nations and the Irish question generally.

Fate of Enemy Warships.

LONDON, February 28.

As regards the fate of German warships Reuter is officially informed firstly that to break them up would take three years and would only fetch half a million sterling, secondly any power taking them over would be faced by insuperable obstacles regarding spare parts, thirdly ships are now obsolete, fourthly their use as merchantmen is impossible owing to enormous coal consumption and difficulty of adopting interiors, fifthly the idea of sinking them for breakwater purposes has been proved impracticable by experiments at Scapa Flow and sixthly if ships are divided some basis for division must be found. Two alternatives in this connection are suggested that diversion should be either according to war losses, or on basis of present naval strength.

Strikes in Germany.

LONDON, February 28.

Latest telegrams from Germany show that strikes are threatened or are in progress all over country. Workers are demanding immediate socialisation of mines and Government monopolies and recognition of Soviets. Over two-thirds of miners in Central Germany are at present on strike and have already begun to occupy the Railways and Post Offices. But in spite of threatening character of the movement, the Government hopes to reestablish order by means of large levies of troops. In large towns like Halle and Leipzig officials, doctors and chemists are striking as protest against dictatorship of workmen. The Spartacists are agitating for general strike in Berlin next week and it is feared that they may succeed. The Communist activity generally is increasing in East Prussia, where Prussian Bolsheviks are urging the population to destroy Railways in order, as they say, to hasten victory of Communists in Germany.

Italian War Losses.

LONDON, February 28.

PARIS:—A statement presented to reparation Committee shows that Italy's war losses in army were 1,62,391 killed and 9,53,886 wounded, of whom half are permanently disabled and losses in navy were 3,169 killed and 5,252 wounded. Total hors de combat is 4,385, 487 including 2,400,000 sick. Italy's losses amounted to 12 per cent of the whole population of Italy and Colonies and equalled France's percentage of losses. Italy lost 380,000 tons of Merchant Shipping equalling 57½ per cent of her total tonnage.

International Seafarers

Conference.

Compulsory Pilotage Urged.

LONDON, March 1.

At the International Seafarers Conference to-day a resolution was passed in favour of compulsory Pilotage in order to relieve captains nearing ports, also Italian resolution in favour of International Minimum wages in all ports. It was decided to transfer the Conference to Paris in order to induce the Peace Conference to establish a permanent seafaring organisation with a view to uniform labour conditions.

Calcutta Corporation.

Budget Introduced.

CALCUTTA, March 5.

At to-day's meeting of the Calcutta Corporation the Chairman introduced Corporation Budget for 1919-1920. On revenue side of the Budget opening balance is 40¼ lakhs and estimated receipts 15½ lakhs making a total of 195 lakhs. Out of the closing balance of 28 lakhs, 5 lakhs have been earmarked for primary and technical education. It was proposed to raise a loan of 48 lakhs. The Commissioner resolved that in new Calcutta municipal Bill provision be made for giving votes in the matter of election of the Commissioner to ratepaying persons irrespective of their sex and that qualifications for women voters should be the same as those for men.